

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVIII Birželis — June 30, 1983 Nr. 26

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

POPIEŽIUS LENKIJJOJE

Kam ir kiek iš to vizito naudos?

Vytautas Meškauskas

"Kiek divizių turi popiežius? — paklausė Stalinas Roosevelto ir Churchillio karo metu. Kaip viskas pas sovietus, tai nebuvo originali mintis. Taip teiravosi jau Napoleonas I-asis. Tąsyk klausimas buvo daugiau gyvenimiškas — popiežiaus valstybė buvo daug didesnė už dabartinį Vatikaną. Tačiau kaip tada, taip ir dabar, popiežiaus įtaka nematuojama kvadratiniais kilometrais ar hektarais, bet tuo, ko negalima išreikšti divizijom ar iš viso konkrečiais skaičiais.

Ir dabar Vatikano-Kremliaus santykiavimą sunku sutalpinti į tarpvalstybinio bendradarbiavimo ar... kariavimo rėmus. Nepaisant to ir juose yra daug diplomatijos ir politikavimo. Kaip mes jau rašėme šioje vietoje, lenkas popiežius Jonas Paulius II apsisprendė, kad divizijom, kurių jis vis tiek neturi, savo tėvynės neišvaduos, tačiau lanksčia laikysena jis galėtų padėti savo tautiečiams pergyventi dabartinius sunkumus, palaikyti jų geresnės ateities viltį ir gal net priartinti tos vilties išsipildymo momentą.

Proga tam pasitaikė gera. Kremlius savo užgrobimais ir ginklavimusi per paskutinį dešimtmetį pažadino Vakarų įtarimą ir baimę. Jo interesuose yra tą įtarimą ir baimę sumažinti. Ne tik, kad palengvintų savo ateities skverbimąsi į svetimus kraštus, bet jam reikalingas ir ūkinis bendradarbiavimas, kreditai, kurie neįmanomi be pasitikėjimo.

Kaip geriau jis galėtų įrodyti savo gerą valią negu įsileisdamas popiežių į Lenkiją, nors tenai jis gal ir prišnekėtų nemalonių dalykų? Pagaliau, jei popiežiui pasiseks įkalbėti savo tautiečius ramiai ir kantariai laikytis, ar tai neatstos Kremlui 20 ar daugiau divizių, reikalingų sovietinei tvarkai Lenkijoje palaikyti? Be to, popiežius savo vizitu duoda lyg pripažinimo aureolę sovietų pastatytam valdovui Jaruzelskiui ir jo tarnams.

Iš kitos pusės Kremlui duodami pakartotini įrodymai, kad ir jis lankstesne politika, jei interesai sutampa, gali daugiau laimėti negu plika prievarta. Toks fakto konstatavimas gali būti naudingas abiem pusėm: Vatikanui ir Kremlui. Bet ar tai viskas, ką laimėjo popiežius? Čia vėl reikia atsiminti, kad jėgos yra nelygios. Ne tik dėl to, kad negali jas apibūdinti divizijom, bet jos atstovauja skirtingas sferas. Tikintis gali kovoti ar susivaldyti, tikėdamasis atlyginimo po mirties, ateistui dabartinis gyvenimas yra viskas, kas, žinoma, dar nereikia, kad ateistas nesiųs paaugoti savo gyvybę už idealą, ir atvirkščiai — tikintysis gali išduoti savo idealus už progą, kiek ilgiau pagyventi šioje ašarų pakalnėje.

AP pranešė iš Romos, kad Vatikano biurokratija popiežiaus elgesys savo tėvynėje kiek nustebino. Jis ten elgėsi daugiau kaip Len-

(Nukelta į 2 psl.)

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS

PAGRINDINIAI SIEKIMAI

Pasikalbėjimas su Sąjungos pirmininku V. Mažeika

Inž. Vaclovas Mažeika, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas.

Gilią patriotinę vagą varo Lietuvių Tautinė Sąjunga, kuriai šiuo metu sėkmingai vadovauja inž. Vaclovas Mažeika, tad visiems naudinga būtų arčiau susipažinti su juo.

Inž. V. Mažeika gimęs 1917 m. sausio 17 d. Šakynos bažnytkaimy, Gruzdžių vls., Šiaulių aps. ūkininko šeimoje. Baigęs Šiaulių berniukų gimnaziją 1936 m. įstojo į Vytauto Didžiojo universiteto Technikos fakultetą, kurį 1943 m. baigė gaudamas statybos inžinieriaus diplomą. Karinę prievolę atliko Karo Mokykloje aspirantu ir buvo pakeltas į atsargos jaunesnio leite-

nanto laipsnį. Baigęs universitetą dirbo kaip inžinierius Lietūkio statybos skyriuje ir tik frontui artėjant pasitraukė į Vokietiją. Dar Lietuvoje būdamas dalyvavo rezistenciniame judėjime — Laisvės Kovotojų Sąjungoje. Vokietijoje gyveno Landshuto stovykloje, ėjo stovyklos inžinieriaus pareigas ir kurį laiką buvo lietuvių komiteto pirmininkas.

Atvykęs į Jungtines Amerikos Valstybes išlaikė Illinois Valstybinius egzaminus 1956 m. ir įsigijo registered structural engineer titulą. Dirba architektūrinėje firmoje — Schmidt, Garden and Erikson — ir eina Associated Director of Structural Engineering pareigas.

Nuo pirmųjų studijų metų priklauso Korp! Neo-Lithuania, ėjo įvairias pareigas Chicagos padalinio ir Vyriausioje valdyboje, nuo 1961 m. iki 1965 m. buvo Korp! Neo-Lithuania vyr. vald. pirmininkas 2 kadencijas.

1957 m. buvo Lietuvių Tautinio Akademinio Sambūrio pirmininkas. Trejus metus atstovavo Tautinę Sąjungą Centrinėje Amerikos Lietuvių Taryboje. Dvi kadencijas 1967-1967 išbuvo vicepirmininku Tautinės Sąjungos centro valdyboje.

Šiuo metu atstovauja Lietuvių Tautinį Sąjūdį VLIKo Taryboje.

1981 m. gegužės 24 d. septynioliktajame Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seime išrinktas Tautinės Sąjungos pirmininku.

— Kokie Jūsų organizacijos pagrindiniai siekimai, kaip reiškiasi veikimas, kiek turite skyrių?

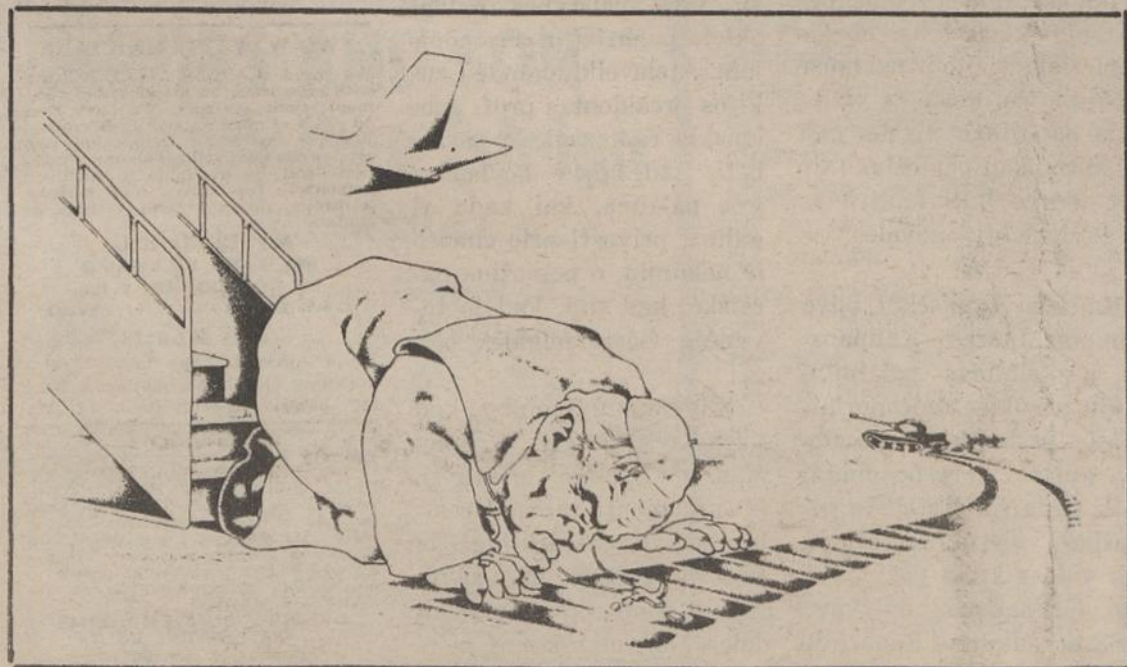
— Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos tikslai yra: a) palaikymas ir ugdymas lietuvių tautinio susipratimo ir lietuviškos tautinės kultūros vertybių Amerikos lietuvių tarpe, b) skatinimas ir rėmimas Amerikos lietuvių pastangų teigiamai įsijungti į Amerikos visuomeninį bei ūkinį gyvenimą, c) rėmimas lietuvių tautos pastangų atstatyti bei išlaikyti savam krašte nepriklausomą Lietuvos valstybę, apsaugojančią pagrindines žmogaus teises bei laisves.

Sąjungos veikimas reiškiasi per skyrius, narių susirinkimuose, kituose renginiuose, susitikimuose ir per Sąjungos seimus. Taip pat per Tautinės Sąjungos įsteigtas ir vedamas institucijas, kaip spaudos ir radijo draugiją "Viltis", kuri leidžia savaitraštį "Dirva" ir knygas, kultūros ir politikos žurnalą "Naująją Viltį" ir kita. Tautinė Sąjunga dalyvauja Amerikos Lietuvių Taryboje, o per Lietuvių Tautinį Sąjūdį Vyriausiajame Lietuvos Išlaisvinimo Komite. Sąjungos skyriai, kurių yra 19, veikia visose didesnėse JAV lietuvių kolonijose.

Dabartinę Sąjungos valdybą sudaro: inž. Vaclovas Mažeika — pirmininkas, Mečys Valiukėnas — vicepirmininkas, Mečys Šimkus — vicepirmininkas, Ona Daškevičienė — izdininkė ir Oskaras Kremeris — sekretorius.

Sąjungos pastangomis buvo pagamintas 45 min. filmas "Prezidentas Antanas Smetona". Tas filmas jau buvo rodomas beveik visose lietuvių kolonijose.

— Nuo kada ir kodėl Jūsų organizacija yra įsijungusi į Amerikos lietuvių Tarybos vadovaujamą Lietuvos laisvinimo pastangas? (Nukelta į 4 psl.)

Popiežius Lenkijoje...

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Dar apie popiežiaus viešnagę Lenkijoje. - Jos įtaka į užsienio ir vidaus politiką. - Palaimintas Kalinauskas

Jei Nepriklausomybės laikais popiežius būtų atsilankęs Lenkijoje, mums daugiausiai rūpėtų ar jis vizituotų Vilnių, nes tai uždėtų lyg legalumo antspaudą po pirmojo pasaulinio karo susidariusiai padėčiai. Tai liudija, kaip vadinami dvasiški reikalai yra neatskiriama susiję su pasauliniais. Už tat ir pasibaigusį dabartinio popiežiaus atsilankymą galime visai ramia sąžinę nagrinėti politikos apžvalgoje.

Nepaisant to, kad visa Rytų Europa yra pavergtą sovietų, joje visa eilė formaliai paskirų valstybių turi kiek skirtingą santvarką ir net preterzijas į kaimynų teritorijas. Taip lenkams labai rūpėjo, kad popiežius apsilankytų po II-jo

pasaulinio karo jiems atitekusiose teritorijose, nors valdžia iš lankytinų vietų išskyrė Gdanską (Danzigą), kur gimė Solidarumo sąjūdis, privedęs prie vyriausybės krizės. Jonas Paulius II tačiau apsilankė Wroclawe buvusiam vokiečių Breslau. Ten įrengtas altorius popiežiui atlaikyti mišias buvo papuoštas visais po karo lenkams atitekusiu buv. vokiečių miestų herbais!

Sovietams ir jų pakalikams Lenkijoje jau seniai rūpėjo atsikviesti popiežių, kaip jų režimo pripažinimo ženklą. 1966 metais buvo pakviestas Paulius VI į Lenkijos tūkstanties metų krikšto sukaktį, bet Vatikanas tą kvietimą atmetė, nes Lenkijos vyriausybė pastatė sąlygą popiežiui atsilankyti ir Breslave.

1970 metais Vakarų Vokietija sutiko su Silezijos, Pomeranijos ir Rytrūsių netekimu. Po dviejų metų Vatikanas įtraukė tų provincijų diocelijas į Lenkijos bažnytinės provincijos administraciją, kaip faktinai buvo įjungtas ir Vilniaus kraštas prieškariniais laikais.

★
Nūdienei Lenkijos vyriausybei rūpėjo gauti popiežiaus jos pripažinimo šampą po to, kai ji išvairkė Solidarumą ir kraštą valdė karo stovio pagrindais, kuris dabar yra tik laikinai suspenduotas, bet ne atšauktas. Jau vien pakvietimo priėmimas iš popiežiaus pusės pereinų metų lapkričio mėnesį vyriausybei atnešė naudos. Tuo metu teberūseną streiką greitai užgeso. Tarp vyriausybės ir tautos įsigaliojo ne visai aiškos paliaubos. Kaip į jas atsiliopė popiežiaus vizitas?

Popiežius savo kalbose, aplamai imant, neužmiršo, kad jis atstovauja ne šios žemės karalystę ir labai retai kalbėjo konkrečiai, tačiau sugebėjo pasakyti vis-

ką, ką norėjo: tarp valdžios ir valdinių turi būti pasitikėjimas, kuris įmanomas tik tada, kai valdžia laikosi moralės, teisingumo ir duoda reikalingą laisvę. Jis kalbėjo apie tautai reikalingą solidarumą, nors tuo vardu pasivadinusias darbininkų unijas ir smulkių žemvaldžių organizaciją paminėjo vos porą kartų.

Atrodo, kad tai sujaudino vyriausybę kurios vicepremjeras M. Rakowski davė pasikalbėjimą spaudai, atspausdintą visų Lenkijos laikraščių pirmuose puslapiuose. Popiežių jis nevadino tikru vardu, bet kalbėjo apie jį, kaip 'auklėtoją'. Girdi:

"Yra mokytojų, kurie istoriją vertina nekritiškai. Jie bando jaunimą užkrėsti herojiška praeitim, išven-giant kritikos to, kas buvo joje bloga."

Rakowski turėjo mintyje popiežiaus išsireiškimą, kad faktinai Lenkija buvo laisva tik tarp abiejų pasaulinių karų:

"Toks priėjimas prie Lenkijos istorijos jaunus lenkus traukia į legendų, mitų ir pusiau teisybės pasaulį. Ir kas yra dar blogiau, sudaro išpūdį, kad mes esame speciali ir išrinkta tauta."

Sakoma, kad Rakowskis priklausė tam vyriausybės sparnui, kuris labai norėjo popiežiaus vizito ir neklausė išpėjimo tų, kurie tą vizitą laikė pavojingu. Jis dar gali teisintis, kad popiežius taip pat ragino būti kantriems ir nesigriebti saualės.

★
Rafaelio (anksčiau buvo minimas Juozas) Kalinauskas paskelbimas palaimintuoju nesukėlė didesnio atgarsio pasaulinėje spaudoje, kurios korespondentai visai nevaržomi stebėjo popiežiaus vizitą Lenkijoje. Tik vienas kitas pažymėjo, kad Kalinauskas dalyvavo 1863 m. sukilime Lenkijoje ir Lietuvoje. Faktas, kad

Iš kitos pusės

Sakoma, kad kartais net mirusieji apsiverčia karste. Iš pasipiktinimo savo palikuonių veikla. Bet ką tokiu atveju daro... pelenai? Tas klausimas man dingtelėjo, pavarčius gegužės 27 d. LAISVĖ. Pirmam puslapyje paskelbta, ilgamečio redaktoriaus A. Bimbos 'palaikai jau Lietuvoje', o kitame psl. yra vedamasis, kuris turėtų sujudinti buvusį redaktorių bet kokiam pavydale:

"Kad tie neva dokumentai (Hitlerio dienynas — vm) yra falsifikacija, dabar pripažįsta visi, — žurnalas 'Spiegel', kuris buvo pradėjęs juos spausdinti; žurnalistas, kuris neva juos atitengė, Londono 'Times' redaktoriai"...

..."Bet pasirodo, kad nors pelno reikalas lošė svarbią rolę, dar svarbesnę rolę lošė tam tikras politinis apskaičiavimas. Pasirodo, kad 'Spiegel' bendradarbis... buvo artimas neo-naciams, kad jis turi asmeniškų draugų tarp buvusių SS viršininkų; pasirodo, kad tie neva Hitlerio rašyti užrašai taip formuluoti, kad jie padeda reabilituoti Hitlerį ir nacizmą bendrai vakarietiško kapitalizmo akyse... Per tuos neva užrašus naujieji naciai lyg signaluoja(?) Vakarų imperializmui, kad jie pasirengę būti ištikimais jo tarnais..."

Pirmiausia, žurnalas, pradėjęs spausdinti tą falsifikatą vadinasi ne SPIEGEL, bet STERN. Spiegelis šiuo tarpu pas Andropovą pagarboje. Jis davė pasikalbėjimą Spiegelio leidėjui Augsteinui, kurį persispausdino visi sovietų laikraščiai, įskaitant ir TIESĄ. Toji, žinoma, rašydama 'Der Špigel'.

Blogiau negu su vardu sumaišymu LAISVEI išėjo su falsifikato tikslo jieškojimu. Jei jo turinys iš tikro taip nukreiptas, kaip LAISVĖ prileidžia, jis gali būti naudingas tik... sovietams. Mat, tie visą laiką bando įrodyti, jog vakariečiai pataikavo Hitleriui, kad jį pastumtų į karą su Maskva. Tai permatęs genialus Stalinas Molotovo-Ribbentropo paktu pakeitęs istorijos eigą...

Atrodo, kad vedamojo autorius nesilaiko generalinės linijos. Autoriaus laimei, jis gyvena čia, o ne ten. Tik gėdą padarė palaikams. Tas Hitleris pridaro eibių ir po mirties. (vm)

POPIEŽIUS LENKIOJE...

(Atkelta iš 1 psl.)

kijos primas negu universalinės Bažnyčios galva. Jis pats pabrėžė savo priklausomumą savo tautai vos tik atskridęs į Varšuvą, kur bučiuodamas žemę pareiškė: "Aš grįžau į savo tėvynę. Ji turi man ypatingos reikšmės. Tai kaip motinos rankos pabučiavimas, nes tėvynė yra mūsų žemiška Motina."

Kad lenkai jau seniai sumaišė tikybą su tautybe, mes žinome. Bet šiuo atveju mes norėtumėm lenkiško popiežiaus laimėjimo. Šiaip ar taip milijonai žmonių, jį sutikę ir išlydę, liūdijo, kad jis vis tiek atstovauja kažkokią magišką jėgą, su kurie politikaituri skaitytis. Ir kad žamiški valdovai nebūtinai turi būti visados teisingi. Žinia, reikia dar geroko laiko tarpo, kad teisingai įvertintume to vizito rezultatus, kuriuos, kaip sakėme, negalima matuoti skaičiais ar divizijom.

Palyginimui galime prisiminti kelias dienas prieš popiežiaus viešnagę Lenkijoje įvykusį iškilmingą prezidento Reagano birželio 14 dienos paskelbimą 'Baltų Diena'. Jo žodžiai buvo labai gražūs ir mums palankūs bet kas juos girdėjo išskyrus porą šimtų svečių? Ir nors jie buvo sakyti galingiausios karinės jėgos vyr. viršininko, jie nesukėlė tokio atgarsio kaip popiežiaus, kurį šiuo atveju galima lyginti su Dovydu liūtų duobėje! Ne vien divizijom matuojame gilią šiam pasaulyje. Pradžioje visados būna ŽODIS.

jis sukilėlio ginklą pakeitė į pamaldaus vienuolo rūbą simboliškai atitinka dabartį, kada Bažnyčia Lenkijoje virto vieninteliu, ir vyriausybės toleruojamu, opozicijos reiškeju. Nors popiežius neslėpė savo nepasitenkinimo dabartine padėtimi, jis savo vizito pabaigoje Krokuvos Vavelio pilyje dar kartą savo iniciatyva susitiko su min. pirmininku Jaruzelskiu, o oficialus Vatikano nuomonės reiškejas tėvas Romeo Panciroli rado reikalo įspėti spaudą, kad visą popiežiaus vizitą negalima interpretuoti kaip iš anksto numatytą politinį aktą. Atseit, pasitaikę incidentai buvo nesuplanuoti, bet atsitiktini.

Išlydėtas popiežius buvo su visa valstybės galvai skirta pagarba ir ceremonijom. Atsisveikindamas Lenkijos prezidentas prof. Jablonskis rado reikalo pastebėti, kad laisvė nevisados yra palaima, kai kada ji galinti privesti prie chaoso ir nelaimių, o popiežius pareiškė, kad tiki, kad jo tėvynėje Gėris nugalės blogį!

Kas toliau? Spėjama, kad vyriausybė stengsis popiežiaus viešnagę užmiršti. Šiuo momentu tačiau Kremliui reikalingas atoslūgis ir JAV atsiginklavimo sulaukymas, kam geros visos valdžios kontroliuojamos priemonės, įskaitant ir popie-

žiaus grįžimą į savo tėviškę. Antra vertus, vieno mosto neužtenka, todėl Jaruzelskis greitu laiku gali paskelbti karo stovio panaikinimą, nes ir be karo stovio vyriausybė turi pakankamai priemonių numalšinti bet koki sukilimą.

Prezidentas Reaganas, kalbėdamas Lenkų Susivienijimui Chicagoje kaip tik tuo momentu, kada vyko atsisveikinimo ceremonijos Krokuvos aerodrome, normalių santykių atstatymui ir JAV ūkinei paramai pastatė dv sąlygas: karo stovio panaikinimą ir laisvų unijų atstatymą. Formaliai pirmąją sąlygą Varšuvos vyriausybei nesunku išpildyti, iš antros ji stengsis išsisukti.

TWO-WAY TECHNICIANS

We need CAREER TECHNICIANS with experience on major brand communications systems. We have over 30 years of good experience & growth. We are expanding & opening new service & sales facility. Manager positions will be available to qualified personnel. Top salary plus benefits & profit sharing. Send resume or contact.

RASERCO INC.

923 EAST HILLSBORO
EL DORADO, AR. 71730
Travis Carroll — (24 hr. phone)
(501) 862-0433

South Arkansas—The Land of Opportunity—Excellent hunting & fishing country—Friendly, too! (25-27)

PRINTERS WANTED

Didde Roll-to-sheet Press Person. Also, Didde Collator Operators. Must be self starter. Need help for all shifts. Steady work for qualified men. We are a growing and Busy Company and will help the right people to move. Call 203-792-9587, ask for GARY or HARRY.
DANBURY BUSINESS FORMS
Old Brookfield Rd.
Danbury, Conn. 06810 (25-31)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

VEIKSNIŲ ATSIŠAUKIMAS

Brangūs Lietuviai,

Didelio susirūpinimo sukelė pradėti plačiau organizuoti teismai prieš mūsų išeivius, primetant jiems nacių padarytus nusikaltimus. Teismuose panaudojami sovietinių įstaigų paruošti dokumentai ir liudininkų apklausinėjimai, pravedti Maskvos pareigūnų. Okupantas siekia kuo daugiau išeivijos lietuvių apkaltinti, kad labiau pridengtų savus prievartos darbus ir sukompramituotų etninių grupių stiprią anti-komunistinę ir okupuotų kraštų atstatymo veiklą. Net Maskvos spaudoje buvo pasikalbėjimų su KGB pareigūnais, kurie gyrėsi paruošę pagrindus daugiau kaip šimtui tokių bylų.

Panaudojimas KGB agentų parūpintų duomenų ir su jais bendradarbiavimai yra priešingi JAV teisingumo sistemai ir paneigia JAV piliečio apsigynimo principus ypatingai kada pačių JAV įstaigų yra skelbiama kad iš Sovietų Sąjungos ateinantys dokumentai yra falsifikuoti.

Šiose bylose kaltinami lietuviai neturi nė tų teisių, kokias turi kriminalistai. Mūsų šaliai negali šauktis juri teismo ir negauna valdžios skirto advokato. Praėjus daugiau negu 40 metų po kaltinamųjų datų nėra jokių galimybių apkaltintiems rasti objektyvių liudininkų nes dauguma yra jau mirę ar ligoniai, o okupuotoje Lietuvoje dar esantieji liudininkai liudija tik taip, kaip jiems yra KGB įsakyta.

Prieš šias skriaudas visi išeivijos lietuviai turime vieningai organizuoti gynybą. To akivaizdoje Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, Lietuvių Bendruomenė ir Amerikos Lietuvių Taryba sutarė veikti bendromis jėgomis, sudarė specialų jungtinį komitetą, pavadintą Lietuvių teisėms ginti komitetu, kurio pirmininkas yra dr. V. Stankus. Maloniai prašome visus lietuvius šią bendrą ak-

ciją paremti lėšomis ir visais kitais galimais būdais.

Dr. Kazys Bobelis
Vyriausio Lietuvos
Išlaisvinimo Komiteto
pirmininkas

Dr. Antanas Butkus
JAV Lietuvių
Bendruomenės Krašto
Valdybos pirmininkas

Dr. Kazys šidlauskas
Amerikos Lietuvių
Tarybos pirmininkas

REIKIA GINTI LIETUVIŲ TEISES

Panaudodama įtartinus iš okupantų bolševikų įstaigų gaunamus dokumentus ir liudijimus Specialių investigacijų įstaiga kelia bylas kai kuriems lietuviams, jau JAV piliečiams net siekdam juos deportuoti. Reikia ginti taip neleistinai užsiuolamus lietuvius, kuriems primetami nacių vykdyti nusikaltimai. Lietuvių teisėms ginti yra sudarytas specialus bendras VLIKo, ALTo ir Liet. Bendruomenės komitetas, kuris šiam uždaviniui vykdyti reikalingas lėšų. Tam reikalui suorganizuotas Lietuvių teisėms ginti fondas, kuriam pirmininkauti sutiko dr. J. Račkauskas. Aukos siųsti: American Lithuanian Rights fund, 5620 South Claremont Avenue, Chicago, Ill. 60636.

TEISININKŲ FIRMA PADĖS LIETUVIAMS PRIEŠ OSI BYLAS

Specialių investigacijų įstaigai (OSI), eikvojant milijonus JAV mokesčių mokėtojų pinigų ir naudojantis sovietiniais dokumentais, keliant bylas ryšium su nacių padarytais nusikaltimais Lietuvoje, dedamos pastangos ginti taip neteisusiai užsiuolamus lietuvius, Amerikos piliečius. JAV Liet. Bendruomenės pirm. dr. A. Butkus ir Amerikos Lietuvių Tarybai atstovaudamas kun. J. Prunskis birželio 3 d. lankėsi Kirkland & Ellis advo-

1940-1941 metų birželio įvykiai yra lemtingi Lietuvos valstybei, lietuvių tautai ir visoms jos tautinėms mažumoms. 1940 metų birželis liudija Sovietų Sąjungos ypač klastingą karinį Lietuvos užpuolimą, privedusį prie valstybės suvereniteto panaikinimo, Lietuvos konstitucijos sutrypimo, seimo panaikinimo ir daugybės kitų piktadarybių. Visa tai okupantui leido pravedti užsienio karine ir politine jėga primestus nedemokratiškus "rinkimus", sufabrikuoti fiktyvų "prašymą" priimti Lietuvą į svetimos valstybės — Sovietų Sąjungos — sudėtį ir priimti okupacinę Lietuvos "konstituciją". Okupantas be atvangos juodina visų parengimų Nepriklausomos Lietuvos konstitucijas, o savąją, okupacinę — giria.

Pažymėtina, kad anksčiau, 1922 ir 1928 metų (po perversmo) konstitucijų pirmajame paragrafe parašyta, kad "Lietuvos valstybė yra nepriklausoma demokratinė respublika". Šis klausimas 1938 metų konstitucijoje apibrėžiamas kitaip: pasakyta, kad Lietuvos valstybė yra nepriklausoma suvereninė respublika (1 ir 3 paragr.). Tačiau ir 1938 metų konstitucijoje pagrindinių žmogaus teisių esmė pasiliko galioje. Tai užtvirtinta 16-26 straipsniuose. Pažymėtina, kad pagal 18-tą straipsnį "Prieš įstatymus piliečiai lygūs. Negali būti mažinamos piliečio teisės dėl jo tikybės ar tautybės"; pagal 24-tą straipsnį — "Valstybė saugo piliečių visuomeninio veikimo laisvę, ypač spaudoje, draugijose ir susirinkimuose", jeigu pilietis nėra įtakojamas kenksminga valstybei kryptimi. Pagrindinės žmogaus teisės nepriklausomoje Lietuvoje iki pat okupacijos pradžios buvo įgyvendintos kasdienybės praktikoje, nes nuteistų ir įkalinėtų žmonių skaičius buvo mažas, o be teismo lietuviai ir jų severenos valstybės tautinės mažumos įkalinamos ir žudomos nebuvo.

Visai kitaip, diametriškai (180 laipsnių) priešingai žmonių persekiojimui ir žudymai užgriuvo žmones sovietams okupavus Lietuvą. Per vienus siautėjimo metus sovietai be teismo

katų firmos įstaigoje, Chicagoje, ir su advokatais, labai sėkmingai pasireiškusiiais L. Kairio byloje, aptarė būdus ir sudarė planus akcijos ginant lietuvių JAV piliečių, neleistinai OSI įstaigos apkaltinamų, teises.

sušaudė, nukankino ir išžudė 1200 nekaltų žmonių ir 1941 metų birželio 15-jai jau buvo suvarę į gyvulinius vagonus 34,200 žmonių ir amžinai ištrėmė juos iš tėvynės. Sovietai juos ištrėmė į atšiaurus klimato, Sibiro, net Užpoliarės sritis. Viena savaite vėlyvesni šaltiniai jau nurodo 39,000 tremtinių. Dauguma tų tremtinių žuvo bado mirtimi ar sušalo, neturėdami nei pastogės, nei drabužių. Kiti mirė nuo ligų. Daug žmonių tremtyje ir lageriuose sušaudyta.

Tie nekalti žmonės, jų tarpe kultūrininkai, politikai, kariškiai gyveno garbingą įprastinį gyvenimą. Vieni iš jų siekė mokslo, jaunatviškai mylėjosi, doriai ėjo tarnybines pareigas, augino vaikus ir gimdė, kiti senatvėje žengė žemiškais keliais. Visi tie tremtiniai be kaltės įrodymų apkaltinti ir ištrėmti sunaikinimui. Jie apkaltinti "klasiniu" pagrindu pagal melagingą užkariavimų ir suirūčių plėtimo marksizmo-leninizmo doktriną. Ko vertas tas sovietų "klasinis" pagrindas pasako skaičiai, kuriuos pateikė Kerulis, įvertinęs beveik pusę 1941 metų tremtinių, iš bendro jų skaičiaus.

Pagal Kerulį buvo išvežta nemažiau kaip 3,550 ūkininkų, 2,240 tarnautojų ir valdininkų, 1,180 darbininkų, 1,140 mokytojų, 220 studentų, 1,190 kareivių ir karininkų, 210 policijos tarnautojų, 1,580 šeiminkų, 3,180 nuo 1 iki 10 metų vaikų, 320 nuo 80 iki 100 metų senų žmonių, 190 gydytojų ir vaistininkų, 20 dvasiškių (skaičiai suapvalinti plus-minus 5 tikslumu) ir kt. Skaičiai rodo, kad okupantas naikino visą tautą be jokių luomo ar profesijos išimčių.

Viena iš nežmoniškiausių okupanto priktadarybių buvo atskirti tėvą, kaip šeimos galvą nuo vaikų ir šeimoms. Taip buvo daroma todėl, kad nežmoniškumą pademonstruoti kaip ilgesio normą, kaip sistemą, o inžinierinį personalą sunaikinti, panaudojant Sibiro pagalbinę karo pramonės šakose. Daugumą kariškių ir valdininkų sovietai paprasčiausiai sušaudė šiauriau Užpoliarės Norilsko Jasinėjaus žiotyse (į šiaurvakarius nuo Dudinkos). Yra gyvi liudininkai — kitataučiai, bylojantys, kad šiame dešimtmetyje atitraukusio amžinojo pašalo srityje, šiaurės ledjūris pakrantėse išplauna mamūtų ir žmonių kaulus su Lietuvos kariuomenės atpažinimo ženklais (!). Norilskas pagrindinai 1941 metų lietu-

vių tremtinių pastatytas, nes iki tol ši gyvenvietė buvo bereikšmė. Taigi, Norilskas, taip pat yra lietuvių tremtinių vargo vieta ir bevardžiai kapai. Tuo tarpu daugumos jų šeimos, jų žmonos ir vaikai, atskirti nuo šeimos galvų, žuvo Užpoliarėje prie Lenos pirmąją žiemą. Yra gyvi liudininkai, matę amžinojo pašalo zonoje grupinius lavonus motinų, apsiuviojusių skarmalinius vystykus apie save ir apsikabinusių naujagimius. Atvarę į paskyrimo vietą tundron sovietų galvažudžiai joms pasakė: čia jūsų namai ir kapai (!).

Visą šią kraupią pirmųjų — 1941 metų — tremtinių pražūtį, kančių ir kankinių keliu aš priminiau todėl, kad pasakyti svarbiausią dalyką. O svarbiausia yra tai, kad tos pirmosios kelios dešimtys tūkstančių tremtinių ir katorgininkų mums geriau žinomi, bent geriau dokumentuoti jų pradiniai pražūties keliai. Tie pirmieji tremtiniai ir katorgininkai, išlikę gyvieji kankiniai ir nužudyti bei žuvę tautiečiai tapo mums okupacinės nelaimės simboliu, liudijančiu ateivio pradėtą lietuvių tautos fizinį naikinimą. Betgi — tai tik pradžia! Kraupiausią lietuvių persekiojimą ir naikinimą sovietai įvykdė antrą kartą okupavę Lietuvą. Tikroji tremtinių ir katorgininkų statistika, jų suskirstymas pagal žuvimo aplinkybes, okupanto giliai paslėpta. Net bendras "amžinai" ištrėmtų ir išvarytų į katorgą žmonių skaičius tiksliai nežinomas. Amžinumą pabrėžiame todėl, kad Sovietijoje jo samprota kiek pakito tik mirus Stalinui.

Europos Parlamento Politinio Komiteto dokumente (Pasiūlymo str. "F" anglų k.), siūlant Parlamentui priimti rezoliuciją "Apie padėtį Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje" pasakyta, kad "sovietai 665,000 estų, latvių ir lietuvių ištrėmė ir išvarė į darbo lagerius Sibirą". Jau pirmaisiais pokario metais Stalinas Amerikos Valstybės sekretoriui Byrnes įžūliai pareiškė, kad apie 200,000 pabaltiečių buvo deportuota tam, kad sunaikinti intelektualinį elitą ir tuo užgesinti tautinę sąmonę. Šis antrasis skaičius nurodytas Rezoliucijos Pagrindime pagal Otto von Habsburgo pranešimą. (Tikrinant Pagrindimą Politinis komitetas minėtą šį skaičių patikslino ir nurodė 665,000).

Lietuvių išleistoje enciklopedijoje (15 t., 448 psl.) nurodoma, kad iš Sibiro (Nukelta į 4 psl.)

Dabartinė Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba. Sėdi: pirm. Vaclovas Mažeika ir išd. Ona Daškevičienė. Stovi: vicepirm. Mečys Valiukėnas, vicepirm. Mečys Šimkus ir sekr. Oskaras Kremeris. P. Malėtos nuotr.

TAUTINĖS SĄJUNGOS PAGRINDINIAI SIEKIMAI...

(Atkelta iš 1 psl.)

— Tautinės srovės veikėjai buvo jau 1940 m. Lietuvos Gelbėjimo Tarybos steigėjų ratelyje, Kazys Karpis buvo pirmosios LGT centro valdybos sekretorius. 1941 m. Lietuvos Gelbėjimo Taryba pasivadino Amerikos Lietuvių Taryba ir tautininkai joje dalyvavo. 1942 m. išsiskyrus nuomonėms dėl prezidento Antano Smetonos vaidmens ir traktavimo tautininkai iš Amerikos Lietuvių Tarybos pasitraukė ir sukūrė savo sąjūdžius — Lietuvai Vaduoti Sąjungą ir Lietuvių Tautinį Šalpos Fondą kuris vėliau davė pagrindą organizuojamam BALFui. Po tragiškos prezidento Antano Smetonos mirties 1944 m. tautininkai, matydami vienybės reikalingumą ir Alto kviečiami, grįžo į Amerikos Lietuvių Tarybą ir iki pat šiol aktyviai joje dalyvauja. Advokatas Antanas Olis ilgus metus ėjo Alto vicepirmininko pareigas, o nuo 1968 iki 1971-mųjų metų Tautinės Sąjungos narys inž. Eugenijus Bartkus buvo Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas. Šiuo metu Sąjungos atstovai ALTo valdyboje yra Teodoras Blinstrubas vicepirmininko pareigose ir Petras Bučas finansų sekretoriaus pareigose.

— Kokiais Amerikos Lietuvių Tarybos laimėjimais Jūs labiausiai džiaugiatės?

— Daugelis Alto ėjimų džiugino mus. Bet vienas didžiausių metų bėgyje iš-

ryškėjęs laimėjimas — tai skirtingų ideologinių bei politinių grupių sujungimas bendram Lietuvos laisvinimo darbui. 1952 m. Tautinės Sąjungos atstovas Alte advokatas Antanas Olis taip kalbėjo: "Amerikos Lietuvių Taryba yra vienintelis organas, kuris atstovauja visiems Amerikos lietuviams piliečiams. Ji yra taip pat vienintelis organas, kuris gali paveikti Amerikos valdžią jos nusistatyme Lietuvos atžvilgiu."

Taipgi reikia džiaugtis Alto pastangomis paveikti JAV vyriausybę, kad nepripažintų Lietuvos inkorporacijos ir leistų veikti laisvos Lietuvos atstovybei ir konsulatams, išrūpinimu Lietuvos Nepriklausomybės minėjimų Vasario 16 d. proga Atstovų Rūmuose ir Senate ir Alto pastangomis JAV Atstovų rūmų nutarimu ištiesti Sovietų Sąjungos invaziją į Pabaltijį (Kersteno komiteto sudarymas).

— Kokius pasiūlymus turėtumėte tolimesniai Amerikos Lietuvių Tarybos veiklai?

— Svarbiausia:

a) Ir toliau budėti akylai Lietuvos reikalų sargyboje.
b) Iš savo dalies resursų organizuoti studijinio pobūdžio knygų lietuvių problemomis parengimą bei išleidimą.

c) Dėti pastangas, kad pasireiškę nesutarimai tarp pagrindinių lietuviškų veiksmų būtų išlyginti.

— Kokios talkos iš iše-

š. m. gegužės mėn. 22 d. Lietuvių Tautinių Namų salėje įvyko ALT S-gos Los Angeles skyriaus narių metinis susirinkimas. Susirinkimą pradėjo skyriaus pirm. Jonas Mockus. Pasveikinęs narius, pakvietė Feliksą Masaitį susirinkimui pirmininkauti ir arch. Joną Steikūną sekretoriauti.

Feliksą Masaitį pristatyta susirinkimo darbotvarkė buvo priimta. Pereitų metų susirinkimo protokolą perskaitė arch. Jonas Steikūnas jam teko ir percaitais metais sekretoriauti. Protokolas labai gerai surašytas, susirinkimas be pataisų protokolą patvirtino. Feliksas Masaitis pakvietė susirinkusius atsistojimu pagerbti šiais metais mirusią skyriaus pradininkę ir labai uolę narę Adelę Bajaliene.

Skyriaus pirmininko Jono Mockaus veiklos pranešimas gerai paruoštas, išvardino atliktuosius darbus, o jų buvo apščiai. Pereitų metų liepos mėn. 11 d. Tautinių Namų patalpose įvyko gegužinė į kurią atsilankė skyriaus nariai ir svečiai viso virš 100 žmonių. Svečiai buvo gražiai priimti, užsibuvojo iki vakaro ir atrodė, kad visi buvo patenkinti. Iš šios gegužinės turėjo pelno. Lapkričio mėn. 6-7 dienomis Los Angeles mieste vyko VLIKo seimas. Visas skyrius stipriai prisidėjo prie jo surengimo bei pravedimo. Seime dalyvavo ir Tautinės Sąjungos pirm. inž. Vaclovas Mažeika bei trys buvę Sąjungos pirmininkai: Teodoras Blinstrubas, inž. Jonas Jurkūnas ir inž. Antanas Mažeika. Šia proga, po VLIKo seimo, skyriaus valdyba turėjo bendrą posėdį su Sąjungos pirmininku ir buv. pirmininkais. Išklaustas Tautinės S-gos pirmininko inž. Vaclovo Mažeikos pranešimas ir pasitarta bendrais Tautinės S-gos reikalais. Š. m. sausio mėn. 9 d. skyrius pagerbė Lietuvos Prezidentą Antaną Smeto-

vijos Jūs lauktumėte savo vadovaujamos sąjungos tolimesniai sėkmingai veiklai?

— Pagrindinis dalykas — tai prieauglio klausimas. Daugelis vyresniųjų jau yra pasiekę užpelnyto poilsio amžių ir nustoja būti aktyvūs. Jaunoji karta, brėsdama ir mokslus eidama čia, sunkiai jungiasi į visuomenines bei politines lietuviškas organizacijas. Tautinė Sąjunga su viltimi žiūri į studentų tautininkų korporaciją Neo-Lithuania, iš kurios eilių tikisi atsirasti jaunimo, kuris papildys Sąjungos eiles. J. Pr.

ALT S-gos Los Angeles skyriaus veikla

na. Šv. Kazimiero bažnyčioje buvo atlaikytos šv. Mišios su pritaikintu kun. dr. Bartuškos pamokslu. Giedojo parapijos choras vadovaujamas komp. Bronio Budriūno ir solistai Janina Čekanauskienė, Rimtautas Dabšys, Antanas Polikaitis ir muiku grojo R. Mickus. Po pamaldų Tautinių Namų salėje įvyko minėjimas. Pagrindinę kalbą pasakė buvęs Sąjungos pirm. inž. Antanas Mažeika. Po minėjimo sekė vaišės ir jaukus pabendravimas. Skyrius palaiko gerus ryšius su kitomis lietuvių organizacijomis. Baigdamas savo pranešimą padėkojo valdybai, skyriaus nariams, Tautinių Namų valdybos pirm. Jonui Petroniui už pagalbą rengiant parengimus ir už garsinimą mūsų veiklos spaudoje Rūtai Sakienai ir Antanui Mažeikai.

Skyriaus valdybos išdėninkas Ramūnas Bužėnas padarė pajamų ir išlaidų pranešimą. Kasos stovis geras. Nariai pavyzdinai susimokėjo nario mokestį.

Revizijos komisijos pranešimą padarė Vincas Juodvalkis. Knygos vedamos labai gerai. Pajamos ir išlaidos pateisintos dokumentais.

MINĖDAMI PRAŽŪTĮ RUOŠKIMĖS GYVENTI...

(Atkelta iš 3 psl.)

tremties ir šiaurės lagerių negrižo 260,000 lietuvių. Jeigu žuvusieji susikabintų rankomis, tai žmonių grandinė ištįstų maždaug 400 kilometrų arba beveik 250 mylių. Tai reiškia, kad žuvusiųjų grandinė tęstusi nuo Klaipėdos pro Vilnių ir visą Lietuvą ir užsibaigtų giliai Baltgudijoje, t. y. nuo Chicagos beveik iki Detroito. Vėlesni išeivijos šaltiniai nurodo, kad sovietai ištrėmė ir įkalino šiaurėje apie 320,000-360,000 lietuvių. Grįžusius ištiko beveik tolygus antrajam ištrėtimui likimas, nes okupacinis režimas visaip trukdė tremtiniais ir ypač katorgininkams įsikurti tėviškėse, net Lietuvoje.

Štai kas yra ta rėksmingai okupanto giriama atsiprašant "socialistinė" lietuvių tėvynė, tas siautulingai žiaurus komunizmo "rojus", politinis Maskvos režimas. Paskutinės žinios iš pavergtos tėvynės ir iš katorgos lagerių tik patvirtina anksčiau nusikaltėlišką sovietų žiaurumą, nežmoniškumą ir išsišaknijusį kerštingumą, be kaltės apkaltintiems žmonėms. Neseniai spaudoje pvz buvo pranešta (T. ž. 83, Nr. 22), kad Permės lagerio politiniai kaliniai, jų tarpe lietuvis An-

Visi trys pranešimai susirinkimo buvo priimti ir patvirtinti. Feliksas Masaitis susirinkimo vardu, valdybai ir Revizijos komisijai išreiškė padėką.

Į sekančių metų valdybą buvo išrinkti nariai, kurie savo pirmajame posėdyje pasiskirstė pareigomis sekančiai: Rūta Sakienė — pirmininkė; Liucija Mažeikienė ir Pranas Skirmantas — vicepirmininkais; Jonas Mockus — sekretorius; Ramūnas Bužėnas — išdėninkas ir Pranas Dovydaitis valdybos narys.

Į Revizijos komisiją išrinkti Edvinas Balceris, Janina Čekanauskienė ir Vincas Juodvalkis.

Svarstant einamus reikalus pirm. Jonas Mockus perskaitė Tautinės Sąjungos prisiųstus aplinkraščius. Iš jų paaiškėjo, kad aekantis Sąjungos Seimas planuojamas rengti Floridoje. Korp! Neo-Lithuania ir Tautinė Sąjunga š. m. birželio mėn. 30 d. Chicagoje Lietuvių Tautinių Namų salėje kviečia bendrą susitikimą-pabendravimą. Į šį susitikimą 8 skyriaus nariai pažadėjo vykti ir jame dalyvauti.

Susirinkimas baigtas vaišėmis bei malonių pabendravimu. (am)

tanus Terleckas šaukiasi pasaulio užtarimo ir prašo Amerikos prezidento Ronaldo Reagano sudaryti tarptautinę komisiją jų laikymo sąlygoms ištirti. Politiniai kaliniai pažymi, jog sovietų nusikaltimai prieš įkalintus yra "taip išsiplėtę, kad tai jau nebėra žmogaus teisių pažeidimo klausimas, bet sąmoningas nežmoniškumas, fizinis ir psichologinis kankinimas, dvasinis teroras ir moralinė neapykanta kultūrui".

(Bus daugiau)

Discover the spirit of St. Francis with the daughters of Chicago's own Mother Theresa Dudzik.

For more information write to:

Superior General
1220 Main Street
Lemont, IL 60439

KŪRYBA IR MOKSLAS

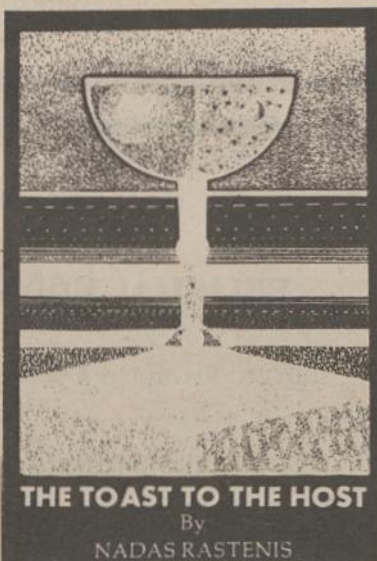
Balys Auginas

Sudužusio laiko veidrodyje...

Nado Rastenio trečiosioms mirties metinėms
ir nubudusiai poeto knygai

Trim metūgėm paūgėjo eglės. Trejetą pavasarių baltais nuometais švietė vyšnios ir obelys... Trys metai — tie pasaulio klajūnai — apkeliavę mūsų žemę, dingę už praeities akiračių... Trijų metų nuotolyje nuo mūsų — senosios lietuvių-amerikiečių kartos veikėjas, kultūrininkas ir poetas — vertėjas advokatas Nadas Rastenis ilsisi Baltimorės kapuose po žaliom eglaitėm. Amžinajam miegui rūpestingų žmonos rankų užklotas dailiu juodojo granito paminklu. Tik baltos raidės byloja apie buvusį žemės keleivį — jo šviesų kūrybingą gyvenimą...

Nūnai po trijų atsiskyrimo metų, mylinti Nado žmona Julija — lyg geroji mūza, jamžino jo kūrybinį palikimą dvasiniu paminklu: atidavė skaitytojams savo vyro, poeto Nado Rastenio, poemą anglų kalba "The Toast to the Host". Knygą gražiai išleido Viltis, 1983 m.

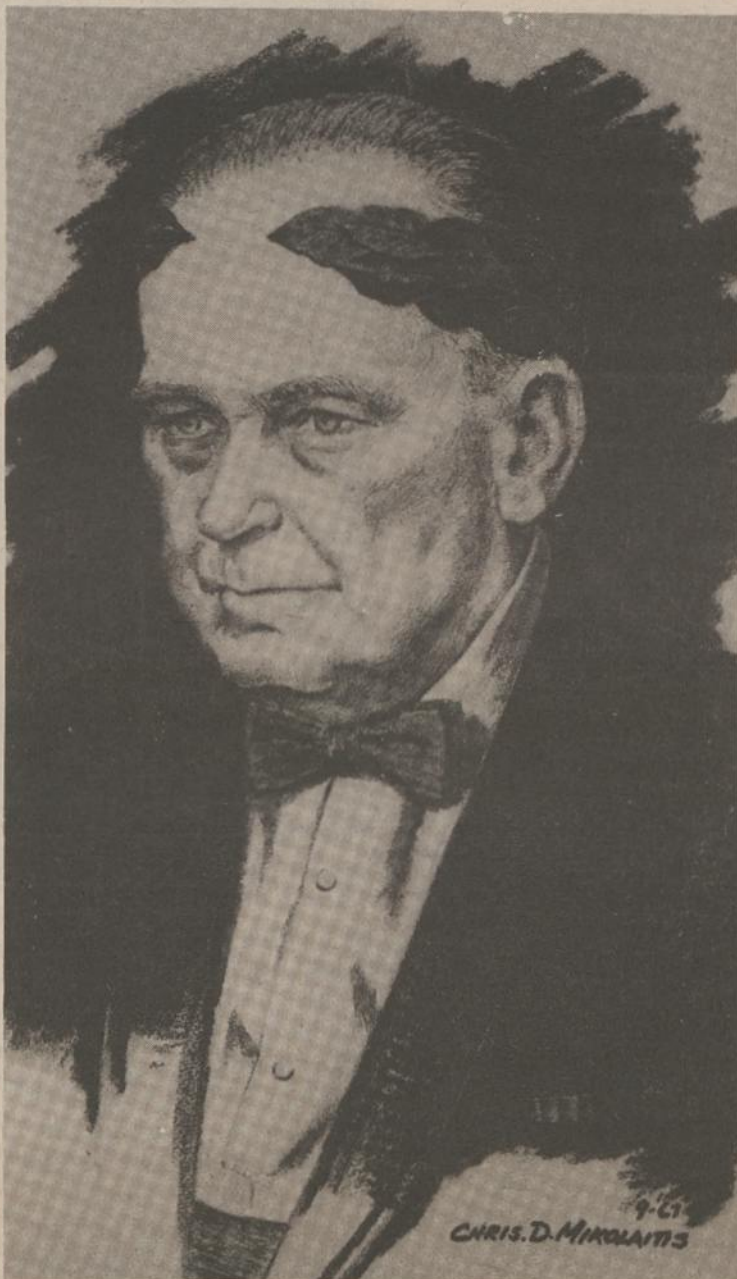
Čia spausdinamoji poema yra poeto sukurta 1941 m. liepos mėnesį (vadinasi, prieš 42 metus!). Ar tai dėl apsikrovimo darbu, ar dėl kitų priežasčių poetas buvo ją atidėjęs į šalį, tačiau, matyt, paskutiniaisiais savo gyvenimo metais, turėdamas laiko vis tiksliai ja taisyti, šlifavo, lygino, norėdamas kada nors ją atiduoti spaudai. Deja, mirtis iš autoriaus rankų išplėšė plunksną... Tačiau, mūsų

džiaugsmui, kūrinys vis dėlto nugalėjo kūrėjo mirtį!

Dažnam gali kilti toks klausimas: kodėl lietuvių poeto knyga po jo mirties išleista anglų kalba? Juk Nadas Rastenis daugeliui žinomas, kaip lietuvių rašytojų draugijos narys, poetas, išleidęs rinkinį "Trijų Rožių šventė" (1955). Jis ir lietuvių poetų bei klasikų vertėjas į anglų kalbą — Antano Baranausko "Anykščių šilelio" (1956; 2-roji laida 1970), Kristijono Donelaičio "Metų" (1967) talentingasis vertėjas. Tai kaip čia dabar?

Suglušintam skaitytojui čia pat paaiškiname: ar daug kas mūsų žino, kad Nadas Rastenis yra sukūręs daug eilėraščių anglų kalba? Kad jis yra susidaręs vardą ir amerikiečių literatūros sluoksniuose? Studijavęs Harvardo universitete anglų kalbą ir literatūrą, jis anglų kalba rašė nuo 1941-ųjų metų. Angliškuose žurnaluose yra tilpę daug jo eilėraščių. (Skaičiau jo eiles Londone leidžiamam "The Spring Anthology", retkarčiais užtikdavau ir Marylande leidžiamam poezijos žurnale "Scimitar and Song" ir kt.). Be jų jis 1941 m. sukūrė poemą "War's Curse" (Karo prakeikimas), kurioje autorius pasmerkia karą, parodydamas ryškų pacifisto veidą. Šitoji poema 1966 m. atspausdinta Kongreso Raštuose (Congressional Record), švenčiant Pasaulio Poezijos dieną Filipinuose pelnė jos autoriui Rastenii Jungtinių Tautų tarptautinio poeto garbę. Jis buvo paskelbtas laureatu (Honorary Lithuanian American Poet Laureat). Pats Filipinų reaspublikos prezidentas įteikė jam laurų vainiką ir medalį. Aštuoniasdešimties metų amžiaus proga ir lietuviškoji organizacija Susivienijimas Lietuvių Amerikoje Rasteni apdovanojo garbės raštu, pakeldama jį į garbės narius įteikdama jam ir laurų vainiką už jo indėlį į pasaulio literatūrą — už meniškai atliktus lietuvių klasikų vertimus į anglų kalbą. Taip pat ir SLA mūsų poetui įteikė laurų vainiką, o ALT S-ga buvo išrinkusi jį savo garbės nariu.

Lietuviškoji visuomenė jau tada vertai didžiavosi,

Poetas Nadas Rastenis

turėdama savo tarpe poetą taip tobulai savo raštuose naudojantį anglų ir lietuvių kalbas, davusi savai raštijai kūrybinę duoklę ir atskleidusį angliškai skaitančiam pasauliui mūsų didžiųjų klasikų raštus!

Šios Nado Rastenio naujos knygos proga noriu nubraukti besidengiančius voratinklius nuo nutrūkusios mūsų pažinties ir nušluostyti dulkes apkritusias ant laiko veidrodžių...

Lietuviškoji liaudies pasaka, kurioje, kūdikiui gimus, laumės apvelka naują gimį "laimės marškiniais" ir apdovanoja jį įvairiom naudingom dovanom — labai tinka apibūdinti advokato ir poeto Nado Rastenio žemiškąjį kelią. Gimęs vargingoje lietuvių kaimiečių šeimoje, skurdžiai praleidęs jaunystę ir kietai kovojęs dėl geresnės ir šviesesnės buities, atkakliai siekdamas mokslo ir degdamas kūrybine grožio ugnimi — jis visa savo buitimi įrodė, kad žmogus iš prigimties apdovanotas talentu, tvirtos valios ir ryžto dėka, sugeba išnešti jam įteiktą talento žiburį audringais gyvenimo keliais — ir jokie nepasisekimo vėjai jo neužgesina...

Gimęs 1891 m. sausio 17 (4) d. Stagelių kaime, Linkmenų vlsč., švenčionių apskrityje Nado vaikystė buvo ūkanota ir dygi. Tė-

vui dažnai negaluoja, iš pat mažens pratinamas prie sunkių ūkio darbų. Tėvo sveikatai visiškai pašlijus, būdamas vos 13 m. amžiaus, jau perima į savo silpnas rankas ūkio darbų vadeles. Todėl ir rusiškoje mokykloje teteko išbūti vos septynias savaites. Būdamas septyniolikmetis jaunuolis, stipriai suseraga gripu. Pasveikęs nebetiko ūkio darbams. Reikėjo laimės ieškotis miestuose. 1908 m. iškeliauja į Petrapilį, kur dirbo kaip plytų krovėjas ir prie medžio krovimo darbų, plukdė Nevos upe sielius. Minske bando laimę geležinkelyje, tačiau ir čia darbas nebuvo lengvas. Fizinį paprasto darbininko darbą Rusijoje dirbo ligi 1911 m. Draugų ir bendradarbių patariamas, girdėdamas gandus, kad Amerikoje galima praturtėti ir įsigyti mokslo, nes padorus ir netinginis darbininkas galės gerai uždirbti.

Mokslo siekimas buvo didžiausia Nado svajonė. Ir štai 1911 m. liepos 14-toji — nepamirštamoji, reikšminga diena visame Nado gyvenime. Tą dieną, pasiekęs Amerikos žemyno krantus, jis išvydo garsiąją Laisvės statulą ir New Yorko miesto bokštus.

Ir taip jaunas laimės žiburio ieškotojas be moks-

(Nukelta į 6 psl.)

Nadas ir Julija Rastenai

SUDUŽUSIO LAIKO VEIDRODYJE...

(Atkelta iš 5 psl.)

lo, be anglų kalbos įžengė į Naujojo Pasaulio žemę su didžia viltimi siekti užsibręžtojo tikslo — mokslo ir šviesesnės ateities. Pradžioje gauna darbo medvilnės fabrike Manchester, N. H. Čia dalyvauja lietuviškoje veikloje. Vėliau — ūkio darbininkas Pondville, Ma. Iš ten 1916 m. vyksta į Bostoną, į savo svajotą miestą, kur dirba ir mokosi anglų kalbos, lankydamas vakarinę mokyklą.

Pūstelėjęs pirmojo karo vėjas Nado svajones išblaško, nes kaip tik tuo metu jis jau buvo pradėjęs vykdyti savo planus. 1918 m. gegužės mėnesį jis šaukiamas kariuomenėn ir siunčiamas į Prancūziją. Kelionės metu Nadas suseraga plaučių uždegimu. Jį patalpina ligoninėn St. Nazaire mieste, Prancūzijoje, kurioje jis ir sulaukia karo pabaigos. 1919 m. atleidžiamas iš kariuomenės, kaip nustojęs 20% sveikatos. Nors jam suteikta Amerikos pilietybė, bet prieš akis ta pati nežinomybė: jis neturi nei pinigų, nei norimo mokslo. Čia Rastenis parodo savo geležinę valią ir lietuvišku atkaklumu nutaria žūtbūt siekti mokslo šviesos.

Gavęs karo veteranų stipendiją, nors ir nebaigęs pradžios mokyklos, per ketverius metus ir penketą mėnesių, dirbdamas naktimis, baigia teisės mokslus, gilinasi Harvardo universitete, o 1924 m. Bostono universitetas suteikia jam LLB (teisės bakalauro) laipsnį. Tais pat metais Marylando valstijoje išlaiko valstybinius egzaminus, gali verstis teise ir advokatūra. Kai trisdešimt trejų metų jaunas teisininkas atvyksta Baltimorėn, jį sužavi miestas, ir jis įsijungia į vietos lietuvių veiklą. Mokytojauna lietuviškoje vakarinėje mokykloje, palaiko glaudžius ryšius su Miku Petrausku, dalyvauja jo vadovaujamam chore "Gabihoje", Atletų klubo chore, vėliau persiorganizavusį į Dainos chorą. Vienas iš Lietuvių Laisvės Artojų organizatorių. Dalyvauja nuo karo nukentėjusių lietuvių šalpos veikloje. Nuo 1916 m. tampa Bostono liet. organizacijos Sandaros narys, o nuo 1927-29 ir jos pirmninkas.

1935-36 m. Rastenis advokatauja Clevelande, kur 1935 m. redaguoja Dirvą ir Karpio paskatintas, stoja į Tautinę Sąjungą, veikdamas lietuviškose organizacijose. 1936 m. grįžęs atgal į Baltimorę, vėl visą energiją pašvenčia lietuviškajam gyvenimui. II-jo pasaulinio karo metu tampa vienas Balfo organizatorių,

Balfo direktorium ir jo vicepirmininku. Veikia Kęstučio draugijoje, SLA, Amerikos Legijono liet. poste 154.

Visuomeninę veiklą pradėjęs lietuviškajame spiekyne, metams bėgant, būdamas advokatu, po darbo jis dar įsijungia ir į amerikiečių politinį gyvenimą. Štai 1942 m. balsavimo keliu, kaip pirmas lietuvis, Marylando valstijoje išrenkamas į Marylando legislaturą ketveriems metams. Priklausė ir amerikiečių Society of American Poets.

Pasirodžius pirmosioms antrojo karo pabėgėlių kregždėms šiame žemyne, Rastenis nuoširdžiai užmezga ryšius su naujaisiais atvykėliais lietuviams, ieško pažinčių su intelektualais ir rašto žmonėmis. Kartą — bene 1954 m. — jam besisvečiuojant ir lankant žmonas gimines Clevelande, per vietinio lietuviškojo radijo parengimą, tenka su šiuo malonių ir rimtų, simpatingu žmogumi susipažinti. Išsikalbam. Papešiojam politikos plunksnas. Kai nukreipiam kalbą į spaudą ir literatūrą — pasirodo, mudviejų šiltai paliesta abiem brangi kultūros sritis. O ir sielojimasis bendrais tais pačiais tautiniais reikalais mus jungia į tą pačią šluotą.

Užsimezgusi tą vakarą pažintis, tęsiama laiškais ir įsižiebia į pastovią bičiulystę, trukusią ištisus dvidešimtšėseisius metus. Vienas kitą lankydavom ilgais laiškais, keisdavomės knygomis, savąja kūryba, kėndavom įvairius rūpimus literatūrinius ir kultūrinius reikalus. Diskutuodavome ir... pasikeisdavome kalėdiniais švenčių atvirukais, abu ta proga sukurdami ir po snieguotų nuotaikų kalėdinį eilėraščių. Jis būdavo džentelmenas ir optimistas. Galbūt matęs daug vargo, jis žinojo, kaip sukaupti kantrybę ir ryžtą jam nugalėti. Nors kartais ir pasiginčydavom dėl moderniosios poezijos ar abstrakcinio meno (kurio priešininkas jis buvo visu 100%), bet visada surasdavome abiem priimtina išvadą. Kartą jis supykęs, kad lietuvių rengia abstrakcinio meno parodas, net atsiuntė eilėraščių apie modernųjį meną, kur satyriškai pa juokė "naująjį meną":

Sako: senovėj raistų beždžionės, Sutobulėje, virtė į žmones. Dabar kitoki laikai atėjo — Dabar jau žmonės subeždžionėja...

Savo nuomonę mokėjo vaizdingai ir su humoru išreikšti, o kaip "anų laikų žmogus" (kaip aš kartais jį paerzindavau) buvo ypatingai konservatyvus. Net ir literatūroje buvo griež-

tas modernistams, pripažindamas tik klasikinį eilavimą, tradicinę formą ir toninį ar metrinį ritmą. Kai kartą susiginčijome, kad per daug mėgstas didaktišką pamokymą ir bravūrinį patrijotizmą, jis per keletą laiškų gynė savo pozicijas, kol ir aš pagaliau su savo kantrybe atradau jo taktiškai silpnas ir sky-lėtas vietas...

Bet, kad buvo geras ir puikus lietuvis — įrodė visu savo prasmingu gyvenimu. Mėgo versti lietuvių poetų kūrinis. Pradėjęs su Kudirka, Vaičiūčiu, Binkiu, jis pagaliau "išdrįso" versti į anglų kalbą ir moderniškėnesius "šių laikų skambantį balsą" — kaip jam buvau pataręs. Spausdindavo Lietuvių Dienose. Kartą atsiuntė mano eilėraščių vertimą, klausdamas ar gerai išverstas. Bet tame pačiame laiške pažymėjo, kad "vertimą jau pasiunčiau į Liet. Dienas, nes siunčiau ir kitą medžiagą. Bet, kadangi Paties eilėraščių, mano manymu, puikus, tai ir vertimas turys būti neblogas..." Kai padėkojęs nusiunčiau, klausdamas, kodėl klausęs mano leidimo, jei jau pats buvo įvertinęs, jis atsakė: "Etiketas reikalauja..."

Nadas Rastenis savo žemiškąją kelionę baigė 1980 metais gegužės 10 d., išgyvenęs 89-nerius metus. Paliko ištikimą savo ilgų vedybinių metų draugę Juliją. Dabar jau gaunu kalėdinius sveikinimus apibarsitytus liūdesio trapiu sinegu, atastus gražiai prisiminimais...

Užtat nuoširdžiai smagu ir šilta krūtinėje išgirsti vėl iš anapus kalbantį Nadą. Kalbantį knygoje su "anglosaksišku orumu", tradicine forma. Ir kaip sminga į širdį šios dabar taip prasmingos eilutės:

To Him we must be grateful
dear,
For invitation to be here,
Within his Honeysuckled
Court,
Where life is wonderful,
though short.
To Toast to the Host, 70 p.

Ši knyga yra mylinčios širdies dovana savajam vyrui — mylimam poetui. Džiugu kad mūsųose įsigali graži tradicija: poetų žmonas pagerbia savo vyrų atmintį ir kūrybą, išleisdamos jų pomirtinius leidinius. Taip padarė poeto Prano Lemberito žmona Monika, lygiai su ta pačia meile jos pėdomis žengė ir Julija Rastenienė. Garbė jums, mielosios poetų gyvenimo draugės! Jūs esate, tartum tos liūdinčios mūzos, sužeistos atsiskyrimo durklų... Dainuojančios savų poetų netekimą!..

Jūs esate vaivorykštės niūriam išėivijos danguje!

A. A.

FELICIJAI MODESTAVIČIENEI

mirus, liūdesy likusius sūnų CEZARĮ, jo žmoną GENOVAITĘ, vaikaičius ALGĮ ir EDĄ su šeima bei kitus gimines užjaučiame

Vanda ir Vaclovas Mažeikai
Placida Balšaitytė
Valerija ir Mečys Šimkai
Eleonora ir Mečys Valiukėnai

A. A.

FELICIJAI MODESTAVIČIENEI

mirus, jos sūnui CEZARIUI ir šeimai reiškiamame gilią užuojautą

Danielius ir Roma
D e g e s i a i

A. A.

FELICIJAI MODESTAVIČIENEI

mirus, jos broliui, seserims, sūnui ir anūkams su šeimomis reiškiamame nuoširdžią užuojautą

Eugenija ir Andrius
M a c k e v i č i a i

A. A.

FELICIJAI MODESTAVIČIENEI

mirus, sūnui CEZARIUI ir jo žmonai GENEI, bei visiems artimiesiems reiškiamame giliausią užuojautą

Vincentas ir Aleksandra
G r u z d ž i a i

A. A.

FELICIJAI MODESTAVIČIENEI

mirus, sūnui CEZARIUI ir visai ŠEIMAI giliausią užuojautą reiškia

Severina ir Nardis
J u š k a i

Gražiai prisimintas Antanas Olio

Šių metų birželio mėnesį suėjo 25 metai nuo Antano Olio, iškilaus Amerikos lietuvių, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos steigėjo, mirties.

Minėtos sąjungos Chicago skyriaus valdyba surengė darnų A. Olio minėjimą. Tą dieną 2 val. p. p. šv. Kazimiero lietuvių kapinėse buvo padėtos gėlių puokštės ant jo kapo. Iškilnėse dalyvavo velionies našlė Vera Olienė, jų dukra su vyru ir būrelis sąjungos narių. Jonas Jurkūnas, skyriaus pirmininkas, trumpa kalba prisiminė Antaną Olį ir pakvietė visus dalyvius susikaupime nulenkti galvas, pagerbiant didį Amerikos lietuvių.

Tolesnis Antano Olio prisiminimas buvo Chicago Lietuvių Tautinių Namų salėje. Minėjimą pradėjo ir vedė Jonas Jurkūnas. Pagrindinis kalbėtojas buvo dailininkas Vladas Vijeikis, ilgametis Antano Olio bendradarbis, lietuvių radijo "Margutis" laidų vedėjas, o drauge įvairių parengimų organizatorius, vadovas.

Keletas Vlado Vijeikio minčių. Antano Olio pirmoji meilė buvusi — močiutė Lietuva. Lietuva, jo tėvų žemė ir valstybė, kurios jis buvo niekad nematęs... Antroji meilė — muzika. Trečioji meilė — politika. Šia prasme A. Olio buvo di-

Adv. Antanas Olio

di asmenybė. Jis susižinojo ir dirbo su amerikiečiais džiūnais politikais: prezidentais, senatoriais, kongresmanais, gubernatoriais, bet drauge dažnai atkildavusios į Margočio biurą, kur paprastos lietuvių moterys išsakydavo jam savo godas. Ir jis mielai jas išklausydavo, kaip draugiš-

kai diskutuodavo Lietuvos reikalus su minėtais politikais... Tuoju po II Pas. karo, kai visi amerikiečiai sovietus skaitė partneriais ir draugais, A. Olio per savo vadovaujamas Lietuvai Vaduoti Sąjungą ar Amerikos Lietuvių Misiją sėkmingai kėlė tų pačių sovietų įvykdytą Lietuvos okupaciją ir jos pasėkas lietuvių tautai. A. Oliui talkino daugis senatorių ir kongresmanų, įeidami į jo organizuojamų sąskrydžių, parodų, koncertų rengimo garbės komitetus bei remdami jo kitusėjimus. Tai galėjo vykti tik A. Olio asmens, jo takto dėka.

A. Olio savo renginiuose buvo plataus masto organizatorius, kiekviename renginyje randas naujas priemones, nekasdieniškus programų atlikėjus bei formas, kaip ir medžiagos apie Lietuvą teikimo būdus.

A. Olio paskutinius savo gyvenimo metus buvo išrenkamas į Sanitary District of Chicago patikėtinis, vadovavo šiai sričiai. Pastatė Sanitary District rūmus. Suorganizavo naują Chicago vandens filtravimo sistemą, kurią šios srities specialistai vadino "aštuntuoju pasaulio stebuklu"...

A. Olio buvo tvirtas santykiuose su visais lietuviams, tiek su ankstesnės ateivijos, tiek su vadinamais dipukais. Todėl ir steigiamoji Amerikos Lietuvių Sąjunga, palyginti, lengvai apjungė visus tautinio nusi-teikimo lietuviams, kai kitose grupėse ilgokai jautėsi tarpusavio trintis.

Antano Olio asmuo ir jo pasaulėjauta, žiūrint į ją iš

PLB-nei pinigų beieškant

S.m. birželio 2 d. Dirvoje (Nr. 22) ir tos pačios datos Drauge (Nr. 108) pasirodė du A. Juodvalkio straipsniai apie PLB-nės finansinį stovį. Geri informaciniai straipsniai. Dirvoje, daugiau atsakydamas į J. Statkutės 'parapijiniai svarstomus darbo sričių klausimus' (Whatever that means - pasakytų amerikietis) plačiau paličia PLB-nės darbo barus ir turimus išteklius. Mane gi labai jau, sakyčiau, sugundė įterpti ir savo, tikriausiai beverti, trиграші šitie A.J. pareiškimai: '... ar mes nematome, kad PLB turi pinigams spausdinti mašiną ir gali kiek reikia prisigaminti dolerių?' ir kitas '... manau, kad komisija ir seimas ir PLB-nės Valdyba padėkos už pozityvius pasiūlymus, kaip reikia surasti lėšų PLB veiklai tinkamai finansuoti'.

Tad pretenduodamas į tokią padėką ir norėčiau pareikšti keletą, mano manymu pozityvių, pasiūlymų. Cia prisimenu ir vėl nepamirštamą Maironį. 'Jaunojoje Lietuvoje' Maironis eiliavo, kad kol buvo gyvas senasis Rainys, tai '... jo rugiai, vasarojus, kaip rūtos žaliavo...', o kai ūkis teko Laurynui, kuris pats nedaug tesuprasdamas, kitų 'jau neklausys', tai '... iki Sekminių iššluodavo paskutinį aruodą, o toliau - vienas Dievas težinai'...

Nenorėdamas vėl patekti į 'nuvertintojus' ir užbėgdamas kritikai už akių, viešai pareiškiu, kad Lituanistikos Katedra yra geras dalykas. Bet - kadangi čia esame nutarę kalbėti apie pinigus, kurie nei pagyrų, nei suniekinimo nemėgsta - pakalbėkime apie reikalą nepykdami.

Prieš pasirašant lietuviams, skaitau, nedėkingą Lituanistikos Katedros prie Chicago Universiteto neatšaukiamą kontraktą, lietuviškoje spaudoje pasirodė ir labai pozityvi šio reikalo kritika (Tėviškos Ziburiuose - A. Kairio, Dirvoje - J.R. ir A. Rinkūno, Drauge / Akademijos Prošvaistėse - Rekašiūtės). Nebandysiu čia jos kartoti, nes kurie nerado reikalo jos paskaityti ir replikuoti tada, neras ir dabar. A.J. be-rods yra kartą rašęs, kad šis dalykas yra jau 'daugumos' nutartas ir 'mažumai' pasilieka tik jį vykdyti. Kas toji 'dauguma', kuri padarė istorinį vieno milijono vertės sprendimą ir kas toji 'mažuma', kuri turės tuos pinigėlius sudėti - taip ir liko, bent man, neaišku. Konkrečiai, abejotinos vertės objektas (pagal projekto kritikus) kainuos lietuviams apie (daugiau-mažiau) vieną milijoną dolerių. Nuo jo atsiskakymas - ne todėl, kad jau mes būtume tokie laukiniai ir aukštojo mokslo įstaigų nevertintume, bet todėl, kad negavus tokiam reikalui nei federalinės

nei valstybinės (Illinois) pašalpos (kaip kad gavo apsukrusis Butkus Clevelando lietuvių senelių prieglaudai), jis mums bent šiuo momentu yra per brangus - pasiteisintų galvojant, kad esama daug daugiau ir greitesnės paramos reikalingų dalykų, kaip kad LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ PROGRAMŲ PAGERINIMAS IR SUMODERNINIMAS. Jei neišmokysime vaikų lietuvių kalbos lituanistinėse mokyklose, nereikalingi jiems bus ir Lituanistikos Katedra. Cia pilnai sutinku su A.J. '...Jei ko nemoki, tai negali pasitobulinti'. Neatsirandant pakankamai aukų, Lietuvių Fondas pažadėjo reikalą remti \$50,000 metiniais įnašais (maždaug A.J. sudaryto PLB biudžeto ribose). Žinoma, visada turime atsižvelgti į 'privatų sektorių' - anot amerikiečių - ir, jei yra pakankamai tam projektui aukų, jokios kritikos!

Gi Lietuvių Fondo įnašai galėtų būti nukreipti į labai jau nedidelį, palyginus, PLB biudžetą. Saukštai po pietų. Ateičiai turėtume pasimokyti: negalėdami sudaryti būtinos veiklos nedidelių biudžetų - nesišvaistykime taip laisvai milijonais.

Visi girdėjome ir žinome apie Baltų Lygą, kuri nutarė samdyti amerikiečių agentūrą lietuviškai politinei veiklai prie Kongreso ir Baltųjų Rūmų pastiprinti. Ir čia vėl mušosi ir krūtinė, kad nuvertinti jų darbų nenoriu (skaitau atliktų darbų biuletenius), nes tvirtai tikiu į a.a. Alojzo Barono posaki, kad '... dar nė vienas neišėjo iš Baltųjų Rūmų Lietuvą išvadavęs...'. Bet ir vėl tie nelemtieji pinigai. Pinigai, ir dar kartą pinigai... Pasiūlymas (ši karta jau rimtas - nepavėluotas) būtų toks:

Kas kelinti metai organizuojami lietuvių mokslininkų simpoziumai. Suvažiuoja mokslininkai, susipažįsta, tarp savęs pasikalba (tikriausiai jau angliškai), paskaito paskaitą iš savo specialybės, kurią jis tik, turbūt, vienas tesupranta ir - gal dar užvalgę garsių Chicago 'steikų ir ribsų' - išsiskirsto, kaip 'dūmai blaškomi vėjo'... O ar negalima būtų juos visus, vienybės pagrindais, suburti kad ir, sakykim, į Lietuvių Mokslininkų Akademiją, ją in korporuoti. Ir čia jau gražiai jų paprašyti - bent retkarčiais, pavargus nuo savo mokslinių darbų - akademijos vardu parašyti gerų-dalykiškų laišku Amerikos Kongresmanams ar jų komisijoms, išdėstant jų angliškai-amerikoniška kalba lietuvišką reikalą ir lietuvių kovas už neteisėtai prarastą, dižiųjų valstybių garantuotą, nepriklausomybę. Ir tas bent neturėtų mums nieko kainuoti, išskyrus, žinoma, padėką Akademijai ir laišku rašytojams. Ne vienas mūsų jaunųjų mokslininkų jau yra baigę politinius mokslus, kiti net tu mokslų profesoriais pasidarė, tai kodėl gi nepabandyti? Ir čia vėl nesikėsinu į privačių aukotojų valią.

perspektyvos, dar aiškiau matyti, jį buvus dideliu iš-eivijos lietuvių ideologu ir asmeniškų pavyzdžių visiems lietuviams...

Mečys Valiukėnas

(Nukelta į 8 psl.)

**PUIKIAUSIUS
KAILIUS
RASITE**

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Gėlių generacija

Petro Melniko romanas "Gėlių generacija" (išleido "Ateitis", 1982, 228 p., \$8) bus bene jo antrasis iš eilės. Pirmasis — "Debesys ir properšos" — buvo išleistas 1977 m. Ten beletristiškai buvo keliama emigracinė problema, išikūrimas Amerikos žemyne, iš dalies ir mišrios šeimos problema. Dabartiniame romane bandoma parodyti prieš keliolika metų Amerikos universitetus užplūdusį hipišką "karštį", užsikūrusį prieš "senas" tradicijas ir bandantį net vandaliskai griauti fizinę universitetų saraugą, jų pastatus, įrengimą, turtą. Tai, žinoma, tebuvo trumpalaikis jaunimo užsiliepsnojimas, susijęs tada su Vietnamo nesibaigiančiu karu, su pastangom kovoti prieš kapitalizmo siekimus — pelno gaudymą. Daliai studentų tada rūpėjo ir kaitaliojimas gyvenime išsikrovoti, pvz. dalyvavimą administracijos ar profesūros sprendimuose, egzaminų palengvinimą ir kitą.

Romane šalia amerikiečių veikėjų, kaip žvaigždė (Stella), Bobas, Willy, sutinkame ir porą lietuvių studentų — tai Kostas Makys ir Vida Svirgailaitė.

PLB-nei pinigų beieškant...

(Atkelta iš 7 psl.)

Girdėjau gi, kad ALB yra pažadėjusi tai naujai, jau irgi i veiksmus pretenduojančiai institucijai finansinę paramą. O šitoji — tai jau būtų galima nukreipti vėl į PLB-nės išdą.

Perbėgus per biudžetines PLB-nės, ALB-nės ir Lietuvių Fondo (A.J. pastebėjus, kad LF esanti 'savarankiška organizacija, bet istatais surišta su JAV Lietuvių Bendruomenė' (?) išlaidas, gal rastume ir daugiau 'palaidų' sumų, kurias, arba bent kurių dalį, galėtume nukreipti į PLB išdą. Iš tokių gal būtų paminėtinos: politikos dublikavimo išlaidos, 'brolisų' teismų amerikiečių istaigose išlaidos, mokyklių vadovėlių dublikavimo išlaidos (A. Rinkūno versus dr. Tamulionytės), etc.

Surasti A.J. siūlomus 200 mecenatus būtų gal ir ne per sunkiausia. Galėtume eiti net šūkiu "Vienos Dienos Uždarbis — PLB-nei!" Simto dolerių auka maždaug ir atitiktų vidurinio uždarbio klasės (uždirbančių tarp 26,000 ir 50,000 dolerių į metus) asmens vienos dienos žemiausiąjį uždarbį. O ką bekalbėti apie aukštesniąją klasę, ar lietuviškuosius milijonierius! Tik čia, manau, gali pasikartoti A. Gustaičio pranašystė:

... Kalbėjau, pakilęs iš už stalo žalio: dolerėliais žersiu, kaip žiedais gėlių! Bet tie dolerėliai man delne prišalo ir pirštų atgniaužti jau nebegalio...

J.R.

Studijuoją jie Western universitete, o Vida, tėvų paveldėta, vėliau persikelia į katalikišką Lavaine universitetą. Abu lietuviai studentai daugiau ar mažiau nukentčia per demonstracijas: Vida patenka į kalėjimą, bet tėvų lieka išpirkta, o Kostas net sunkokai sužeidžiamas. Iš jo planuotų medicinos studijų nieko neišsina — "begydydamas" Andželą lieka jos pavergtas, atstumtas nuo jį pamilusios Vidos. Vėliau pastudijavęs pedagogiką, jis tampa kaimo mokyklos mokytoju. Ir kitų narsiųjų demonstrantų likimas, betrupėjant ar visai pranykstant barzdom, tolydžio išblėsta, bemaž nepalikęs pėdsakų. Kai kurie dar buvo bandę tapti romantiniais "natūralistais" (pagal amerikiečio Thoreau metodą). Pats sąjūdžio ir demonstracijų vadovas žvaigždė turėjo prisipažinti, kad buvo pralaimėta: nei kokių didesnių reformų universiteto administracijoje pasiekta, nei kapitalizmo siekimai nukovoti. Pats žvaigždė dargi metėsi į finansų studijas ir džiaugėsi turįs geras pajamas. Studentiškos svajonės, kaip Kosto "humaniškai socialinio kapitalizmo sistema atsitrengia į kietą gyvenimo tikrovę. Dėl to ir universiteto referentas tas studentų pastangas pavadinu "poetinės logikos" vardu (p. 20).

Intrigai padidinti romane bandyta įtraukti ir detektyvinio elemento, kai du studentai iš demokratinės opozicijos ("tylinčios daugumos") "sutvarko" žvaigždės pasekėją Kostą ir lengvabūdį Willy. Kadangi pagrindinė romano idėja neturėjo stipresnės atramos, tai ir charakteriai negalėjo būti stipriau išvystyti. Jiems nėra netenka susidurti su tragiškesnėmis situacijomis, kur galėtų pasireikšti charakterio jėga. Jiems nebuvo kaip prasimušti pro juos supančią, nepatenkinamą aplinką, o ir paties judėjimo fiasko jų negalėjo padaryti tvirtesnio sukirpimo veikėjais. Dėl to ir romano veikėjai pasitraukia į palyginti idilišką ateitį: Kostas kaip minėta, tampa kaimo mokyklos mokytoju, Bobas "jūrininku", uždariaudamas išnuomota valtimą, Vida išteka už "praktiško" literato, o pats vadas žvaigždė metasi į pelningą biznį.

Romane dažnokai pasitaiko daugiau lengvo, momentui pritaikyto pasiskaitymo bei aprašų, negu su gilesne išvalga kuriamos meninės tikrovės. Vis dėlto tai bus bene vienintelis romanas lietuvių išeiviskoj literatūroje, supažindinąs su

netolimos praeities "judėjimu" Amerikos universitetų teritorijoje.

Palyginti su pirmuoju romanu "Debesys ir properšos" (recenziją žr. "Dirvoj", 1977, Nr. 49) dabar autoriaus padaryta nemaža pažanga kalbos ir rašybos atžvilgiu. Dar pasitaiko kiek skiriamųjų ženklų (kablelių) riktų (ne vietoj idėta arba trūksta, kur reikia), bet apskritai šikart nėra ko daug priekaištauti. Liko keletas tokių posakių, kaip "grįžęs atostogom" (turi būt atostogų), "buvo pertraukta pranešėjo įtarpa" (įtarpos), "tesė Kostas" (toliau kalbėjo K.), "jai darėsi mieguista" (ji darėsi) ir kt. Rašoma "Froidas" (turi būt Freudas), Western'e (geriau be apostrofo), "Gore padrasinti" (Gorės padrasinti). Gal korektūrai priklausio rašyba tokių žodžių kaip "ryšis" (ryšys), "naturalus" (natūralus), "tuojau" (tuojau).

A. Rimtenis

SUIMTAS DAR VIENAS LIETUVIS KUNIGAS

Jau patvirtinta, kad Tinkinių Teisėms Ginti Katalikų Komiteto narys kun. Sigitas Tamkevičius yra suimtas. Saugumas jį areštavo šių metų gegužės 6 d., tą dieną, kai LTSR Aukščiausias Teismas nuteisė kun. Alfonsą Svarinską 7 metams laisvės atėmimo ir 3 metams tremties. Visuomenei buvo uždrausta dalyvauti kun. Svarinsko teismo eigoje, išskyrus kun. Sigitą Tamkevičių, kuris paskutinę dieną buvo saugumo pakviestas į vidų, atseit išgirsti teismo nuosprendžio. Tokiu būdu jis buvo vietoj suimtas ir išvežtas. Kiti, kurie bandė įteiti į teismo salę buvo sulaikyti ir ištardyti.

Lietuvių Katalikų Religinė šalpa yra atspausdinus atvirukus, adresuotus Andropovui, reikalaujančius laisvės kun. Tamkevičiui. Raginame visus lietuvius juos pasirašyti ir pasiųsti. Užversdami Kremlių tūkstančiais atvirukų, įrodysime mūsų pasipriešinimą ir gyvą rūpestį sovietų vykdomoms represijoms prieš Lietuvos kunigus.

Atvirukų galima įsigyti iš Lietuvių Katalikų Religinės šalpos istaigos. Adresas yra: 351 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Telefonas: (212) 647-2434.

FILATELIJA

Nr. 3

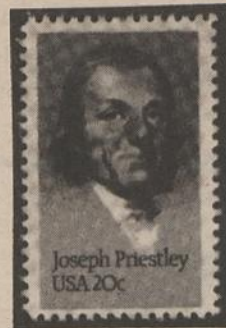
Antanas Bernotas

JAV, tarp kitko, išleido ir šiuos naujus pašto ženklus: 1. Balandžio 5 d. išleistas 20 centų pašto ženklas paminėti 50 metų sukakčiai nuo Civilian Conservation Corps įsteigimo.

Civilian Conservation Corps (sutrumpintai CCC) buvo įsteigtas didžiosios depresijos laikais 1933 m., kada krašte buvo daugybė bedarbių ir jokių darbų. Tuo metu jauni vyrai buvo samdomi prie įvairių gamtos apsaugos ir konservacijos darbų: tiesė kelius per miškus, statė observacijos stulpus, sodino medžius, įrenginėjo užtvankas. Per 9 savo gyvavimo metus CCC aprūpino darbu apie 3 milijonus vyrų ir išleido apie 3 milijonus dolerių. 1942 m. kongreso nutarimu CCC buvo panaikinta.

2. Balandžio 13 d. išleistas 20 centų pašto ženklas chemikui Joseph Priestley pagerbti.

Joseph Priestley (1733-1804) gimė Fieldhead, Yorkshire grafystėje, Anglijoje. Mokslinisi privačiai ir Davantry akademijoje. Buvo anglikonų bažnyčios dvasininkas-ministeris, bet kartu labai domėjosi ir įvairiais mokslais, ypač chemija, ir padarė daug eksperimentų. Pradedant 1774 m. išskyrė ar nustatė daug naujų "gazu", kaip jis juos vadino, pradedant deguosiu, amonijaku, nitrogenu dvideginiu, vandenilio chloridu ir kitais. Bendravo su žinomu prancūzų mokslininku Lavoisier ir pritarė prancūzų revoliucijai. Kaip toks, buvo persekiojamas. 1794 m. atvyko į Ameriką

ir įsikūrė Northumberlande, Pa., kur ir pasiliko visą savo gyvenimą. Parašė iš chemijos srities veikalų.

KANADA. Šie metai yra paskelbti Tarptautiniais Komunikacijos metais (World Communications Year) ir daugelis kraštų išleido specialius tai progai paminėti pašto ženklus. (JAV sausio 7 d. išleido 30 centų aerogramą).

Kovo 10 dieną tokį 32 centų pašto ženklą išleido ir Kanados paštas. Piešinyje parodytas žemės rutulys, apraizgytas satelitų skridimo linijomis. Įsidėmėtina, kad Kanados paštas nuo vasario 15 d. vėl pakėlė pašto tarifus: vidaus laišakai — 32 c., laišakai į JAV — 37 c., ir oro pašto laišakai į užjūrius — 64 centai.

LENKIJA išleido 27 zlotų pašto ženklą su tėvo Maksimilijono Kolbės atvaizdu. Jis čia parodytas koncentracijos lageryje su kalinio drabužiais.

Maksymilian Kolbe (1894-1941), kaip ir daugelis kitų suimtųjų, buvo kalinamas Auschwitzo (lenkai jį vadina Oswiećim) koncentracijos lageryje, Lenkijoje. Pasitaikė taip, kad iš to lagerio pabėgo keli suimtieji. Lagerio vadovybė, norėdama atgrąsinti kitus kalinius nuo tokių veiksmų, išrikiavo visus suimtuosius ir kas dešimtą kalinį paskyrė sunaikinimui. Pasitaikė taip, kad nuteistųjų tarpe buvo kelių vaikų tėvas. Kunigas Kolb išėjo iš rikiuotės ir pareiškė, kad jis stoja to norimo sunaikinti asmens vieton. Aišku, Kolbė ir buvo sunaikintas. Popiežius Jonas Paulius II praėitą rudenį tėvą Kolbą paskelbė palaimintuoju. Pažymėtina, kad Vatikano iškilmėse dalyvavo ir tas sunaikinimui buvęs numatytas vyras dabar jau 80 metų senelis.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI. Dengiamo stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminius ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablus kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

PABALTJO LAISVĖS DIENOS ISTORINĖ REIKŠMĖ

ANTANAS B. MAŽEIKAS

Laisvė nėra neįvykdoma svajonė kaip ir Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės atgavimas nėra vien fantazija. Galima tai atsiekti išmintinga pragmatiška veikla ir vykdančias specifinius konkrečius uždavinius. Amerikos pabaltiečių laisvės žygis JAV Kongreso rezoliucijai 201 įvesti ir sėkmingai ją praveisti, paskelbiant Pabaltijo Laisvės Dieną, prezidentui Reagan jai viešai iškilmingai paskelbiant, ceremonijos ir pabaltiečių veikėjams Baltuose Rūmuose suruoštas priėmimas, visa tai yra konstruktyvinės pasėkmės to žygio siekiant Amerikos ir viso pasaulio Pabaltijo valstybėms teisių pripažinimo pratęsimą. Patys pagrindiniai atsiekimai Pabaltijo Laisvės Dienos paskelbimo proga yra sekantieji.

Rezoliucijos 201 pravedimas vienbalsiai JAV Senate ir JAV Atstovų Rūmuose ir prezidento Reagano pasirašytas kartojant Pabaltijos valstybių suverenumo pripažinimą ir pabaltiečių teisę siekiant tautinės, religinės ir žmogaus teisių laisvės, yra didelis laimėjimas, retai atsiekiamas vienbalsiai nutariant dvipartiniam Kongrese. Balsai pasiskirsto kai balsuojama Salvadoro ar Centrinės Amerikos klausimais. Amerikos Pabaltiečių Laisvės Lyga čia rado pritarimą respublikonų demokratų ir konservatyvių bei liberalų politikierių tarpe. Antri metai iš eilės kai Pabaltijo Laisvės Diena yra skelbiama tačiau tik pirmą kartą pabaltiečių veikėjai buvo pakviesti į priėmimą pas prezidentą Baltuose Rūmuose.

Prezidento Reagano viešas proklamacijos pasirašymas ir į Baltuosius Rūmus toms ceremonijoms pakvietimas ne tik pabaltiečių veikėjų, bet ir Amerikos spaudos, radijo ir televizijos atstovų parodo, kokį ypatingą dėmesį prezidentas Reagan skiria tam įvykiui.

Prezidentas Reaganas gražiai išsireiškė susirinkusiems: Mes čia susirinkome atkreipti dėmesį į sunkias ir ilgai besitęsiančias Pabaltijo kraštų žmonių kančias ir pasauliui patvirtinti, kad mes nepripažįstame jų pavergimo kaip nuolatine padėti. Estijos, Latvijos ir Lietuvos sovietų okupacija yra gyvas liudinimas to ciniško susitarimo tarp Sovietų Rusijos ir Nacių Vokietijos, kuris buvo padarytas prieš antrąjį pasaulinį karą... Aš galiu jums prižadėti, kad mes siekdami taikos, neatsitrauksime nuo mūsų mora-

linio įsipareigojimo toms pavergtoms, kurios dabar gyvena vergijoje... estams, latviams ir lietuviams ir kitoms pavergtoms tautoms, kurios su viltimi žvelgia į Ameriką. Mes turime išlaikyti taiką ir mes to sieksime, tačiau mes turime irgi nešti laisvės žiburio šviesą. Ir nuo tos šventos atsakomybės, mes niekad neatsitrauksime".

Laike prezidento Reagano kalbos, jam pasirašant Pabaltijo Laisvės Dienos proklamaciją, greta jo stovėjo Valdis Pavlovskis, Amerikos Baltų Laisvės Lygos pirmininkas, už jų sto-

Amerikos pabaltiečių laisvės lygos delegacija Washington: vicepirm. Avo Piirisild (estas), pirm. Valdis Pavlovskis (latvis) ir vicepirm. Antanas B. Mažeika (lietuvis).

D. Mažeikienės nuotr.

vėjo senatoriai S. Thurmond (R.-S. C.), Riegle (D. Mich.), Rep. Gilman (R.-N. Y.) Rep. Wm. Brumfeld (R.-Oh.), Rep. J. Sasich (R. Oh.), Rep. S. Hoyer (D.-Md.).

Amerikos Baltų Laisvės Lyga siekia užmegsti ir išlaikyti gerus kontaktus su Amerikos aukštais pareigūnais. Pradžioje buvo siekta susidaryti talką samdant profesionalus, kaip Hannaford kompaniją. Šiais metais Baltų Laisvės Lyga veikia be jų, susidarius reikalingus kontaktus ir išnaudojus reikalingus kanalus ir pasimokius strategijos. Gauti palankūs Kongreso administracijos ir Valstybės Departamento atsiliepimai apie Pabaltijo Laisvės Dieną rodo viso užsimojimo pasisekimą.

Pagausėjo ir Amerikoje spaudoje ir žinių apie Pabaltiją, begarsinant Pabaltijo Laisvės Dieną. Aprašymai atspausiti tilpo Oklahomoje (AP), Chicago Tribune, Washington Times, UPI, USA Today, The Register (CA) Saddleback Vally News (CA). Buvo perduota per San Francisco ir Seattle TV, Los Angeles ir Chicagos radijo stotis. Virš 500 "press release" buvo išsiuntinėta spaudai. Baltų Laisvės Lygos nariai tuo tikslu lankė Washington žinių agentūras. Pa-

baltijo klausimui buvo sutelktas didelis dėmesys, kadangi prezidentas mūsų likimo klausimą sujungė su kitais svarbiais šių metų tarptautinės politikos klausimais. Mūsų uždavinys dabar yra išryškinti Popiežiaus susidomėjimą Lietuva, Lenkijos paskutinią įvykiai, sankcijos taikomos sovietams, politinių kalinių naudojimas statant sovietinių dujotiekį ir t.t.

Pabaltiečių delegacija privačiai buvo susitikusi su National Security Council išgildinti dabartinius pabaltiečių rūpesčius ir perduoti politines rekomenda-

cijas prezidentui. Pokalbis tęsėsi daugiau valandos ir buvo išdiskutuoti septyni specifiniai pasiūlymai tarp Dr. Leonardo Lenczkowskio, Europos ir Sovietų Reikalų direktoriaus National Security Council (NSC) ir aštuonių delegatų: D. Kezienė (BALF — NY), R. Razgaitienė (NY — Americans for Due Process), V. Pavlovskis (BAFL — pirmininkas), A. Mažeika (BAFL — vicepirm.), A. Piirisild (BAFL — vicepirm.), H. Jogis (Estonian Ntl. Council), O. Pavlovskis (World Federation of Free Latvians), G. Meirovics (JBANC).

Dr. Lenczowskis pagyrė Lygos įteiktą memorandumą, kad buvo trumpas, aiškus ir įvykdomas. Pabaltiečiai aiškiai perdavė savo pageidavimus. Prašė, kad Amerika aiškiau išreikštų savo laikyseną Pabaltijo kraštų likimo klausimu per savo diplomatinę, moralinę ir ekonominę galią, tuom padedant siekti atgauti nepriklausomybę. Siekti teisingų žemėlapių išleidimo, didinti Voice of America transliacijas, sustiprinti Radio Liberty programas ir įvesti Radio Free Europe pabaltiečių sekciją, grąžinti baltų kalbų mokymą JAV armijos kursuose, suteikti "foreign aid" ir pagalba

Dalis pabaltiečių delegacijos su Tautinės Saugumo Tarybos Europos ir Sovietų Sąjungos reikalams direktorium dr. John Lenczowski (vidury), Rasa Razgaitienė, Avo Piirisild ir Valdis Pavlovskis.

Pabaltijo pasiuntinyboms ir konsulatams. Žemėlapių ir Free Europe radijo klausimai buvo ilgai diskutuojami. Buvo iškelta, kad pabaltiečiai jau 1950 metais bandė gauti Radio Free Europe transliacijas į Pabaltiją. Kadangi Amerika nepripažįsta tų kraštų okupacijos, tad teisinga būtų tiems kraštams gauti tą patį statusą kaip kitos satelitinės valstybės — Lenkija, Vengrija ar Čekoslovakija. Dr. Lenczowski palankiai dėl to pasisakė ir pareiškė išstudijuosiąs šią galimybę.

Iš kitų pasiūlymų buvo prašoma įpareigoti Amerikos ambasadorę prie Jungtinių Tautų oficialiai kasmet priminti Jungtinėse Tautose, kad Amerika nepripažįsta nelegalios Baltijos Valstybių aneksijos ir kelti tą klausimą. Raginta, kad JAV aktyviai ir energingai paremtų Europos Parlamento rezoliuciją dėl Pabaltijo Valstybių dekolonizacijos. Dr. Lenczowskiui įteikta R. Ferrand kalbos kopija. (R. Ferrand yra Deputy Director of the State Dept.). Jo kalboje, kurią jis šiais metais skaitė BAFL žmogaus Teisių Konferencijoje, teigia, kad JAV Valstybės Departamentas remia šio klausimo iškėlimą Jungtinėse Tautose.

Buvo prašyta, kad valdžia panaudotų visas turimas viešas ir diplomatinės priemones išlaisvinti JAV piliētį Vytautą Ben Scott (Skuodžio) iš Sovietinio kalinimo. Buvo atkreiptas dėmesys, kad Skuodis gimęs Chicagoje yra Amerikos pilietis ir niekad neturėjęs Sovietinės pilietybės. Naujausiomis žiniomis Valstybės Departamentas remia jo bylą. Buvo išvardinti ir kiti žymūs pabaltiečiai disidentai kaliniai ir jų padėtis aptarta. Tai kun. Svarinskas, B. Gajauskas, V. Petkus, J. Bumeisters, M. Niklus, I. Calitis, J. Rozkalns ir kt.

Svarbus klausimas buvo iškeltas, kad JAV Dept. of Justice Criminal Division, Office of Special Investigation (OSI) nekolaboruotų su Sovietų valdžia ir

kritiškiau atsineštų. Diskutuota dėl OSI naudojimo KGB pateikta dokumentacija, disinformacija ir melagingus liudininkų parodymus ir iškreiptais videotape paliudijimų vertimais gautais iš Sovietų okupuotų Pabaltijo valstybių. Buvo atkreiptas dėmesys, kad toks kolaboravimas tarp Sovietų KGB ir JAV Teisingumo Departamento (OSI) prieštarauja Pabaltijo valstybių okupacijos nepripažinimo politikos, bet ir rimtai kenkia ir žaloja dvi aktyviausias antisovietines grupes Amerikoje, ir okupuotose valstybėse, būtent pabaltiečių ir žydų visuomenes. Baltų Laisvės Lyga ragina skubiai pradėti CIA ir FBI to klausimo išaiškinimą. Dr. Lenczowskis pritarė tam ir to klausimo išaiškinimo reikalingumą ir prašė atsiųsti pilną dokumentaciją Americans for Due Process. Jis pastebėjo kad Estijos Latvijos ir Lietuvos valstybės neturėtų būti tų bylų auka.

Dr. Lenczowskis prašė Amerikos pabaltiečių remti prezidento Reagan Centrinės Amerikos politiką. Amerikos Baltų Laisvės Lyga pažadėjo remti Amerikos politiką, jeigu mes patys iš Amerikos administracijos susilauksime palankumo mūsų pageidavimams. Prašyta informacijų apie atvykstančias grupes (taikos ir kt.), kurios lankysis Amerikoje iš Sovietų Sąjungos. Jeigu būtų gauta žinių iš anksto, galima būtų suorganizuoti viešam atsiakimui, kaip latviai buvo padarę Cambridge, Mass. mitinge.

GROUP THERAPIST/TREATMENT DIRECTOR
Needed by a residential treatment center for male delinquents. Must have a masters degree in Social Work or psychology with major in group work & 2 years of residential experience. Salary negotiable. Send Resume with graduate school transcript to SISTER RITA, BOYSVILLE OF MICHIGAN, 8744 Clinton Macon Rd., Clinton, Mich. 49236. An Equal Opportunity Employer (21-28)

ALUMINUM DIE CAST SUPERVISOR

Major manufacturing company seeks experienced aluminum die casting supervisor with proven supervisory skills and at least 10 yrs. experience in aluminum die casting. Experience on 800-1000 ton machines a plus. Excellent salary commensurate with your experience and ability. Fine comprehensive benefit program. Strongsville area. For appt. call Steve Pavelschak at 216-225-9127.

Kristalas be dėmės

...Nešdamas širdį, žengiau
aš keliu...

P. Vaičiūnas

Prie neižengiamos ir atgrąšios pelkės, vasarą juoduojančios akivaromis ir žaliuojančios nekaltai atrodančiomis salelėmis, kurios siūbuoja vos tik koją ant jų pastačius, gyvena vienišas žmogus, apylinkėje bedieviu vadinamas. Niekas arčiau nepažino to žmogaus, kuris atsiskyrėliškai gyveno pakrėpusioje trobelėje prie pelkės. Nešnekus ir savy užsitaręs tai buvo vyras. Nors su kiekvienu sutiktu maloniai pasisveikinavo, bet rodos nevedavo.

Bedievių žmonės jį vadino dėl to, kad metų metais niekas nebuvo jo matęs einant į bažnyčią. Jaunesnieji jį vadino menininku, nes iš medžio žievių, šakelių ir sudžiovinutų lapų, jis sukurdamo nuostabius paveikslus. Bet plačiausiai jis buvo žinomas dievdirbio vardu. Iš nedžio jis išdroždavo Smūtkelius ir Rūpintojėlius tokius gražius ir tokius liūdus, kad atrodydavo lyg gyvi. Todėl net kelintoje parapijoje žmonės kalbėjo apie Papelkės dievdirbį ir turguje ieškodavo nusipirkti jo drožinių.

Turėjo tas žmogus ir tikrą vardą ir pavardę, vadinosi jis Anupras Žemelė, bet beveik niekas jo tais vardais nevadino.

Kodėl jis taip atsiskyręs gyveno, niekam nerūpėjo. Papelkiškiai buvo pripratę, kad bedievis gyvena vienas, buvo pripratę matyti jį šluojant keliu į turgų, taip buvo natūralu, taip, atrodo, ir turėjo būti. Kartais moterėlės pašnekėdavo, kad jaunas Anupras buvęs gražus ir gabus berniukas, bet sirgęs kažkokia liga, nuo kurios likęs šlubas, o mirus tėvams, visai užsitaręs savo trobelėje.

Piemenys vaikams pasakodavo, kad bedievis esąs pasirašęs savo krauju su tartį su pelkės kipšiuku, užrašęs jam savo dūšią, todėl neinas į bažnyčią ir su žmonėmis nenoris šnekėti.

Anupras, nors žinojo tas kalbas, bet nekreipė į jas dėmesio. Užsitaręs savo

trobelėje jis kaldavo, skaptuodavo, piaustydavo ir drožinėdavo kryžukus, šventuosius, lazdas su gyvatės galvomis ir kipšiagalves pypkes. Užbaigęs dėdavo savo drožinius troboj ant lentynos, tiesiai už varstoto, kur galėtų juos gerai matyti ir grožėtis.

Sekmadienius Anupras švėsdavo savotiškai: vieton bažnyčios, jis eidavo prie pelkės. Susiradęs kur gražią, saulėtą vietelę, iš kurios matytųsi pelkė, jis patogiai atsisisėdavo ir išžiūrėdavo į ten vykstantį gyvenimą. Paukščiai ir vabzdžiai jam atrodė lyg žmonės, turį savo rūpesčius ir vargus ir dažnai jis silpnesnius paguosdavo, stipresnius pabardavo.

Pelkės pakrastyje ant kupstuko nervingai striksėjo pėmpė, žvilgčiodama į Anuprą ir kraipė kuoduotą galvą, nesuprasdama, ko jam čia reikia, bet po valandėlės isitikinus, kad šis jai nieko blogo nelinki, pasveikino: "gyvi, gyvi!"

Šis atlabino linksmą paukštę, pasiteiraudamas kaip jos vaikai, ar sveiki, ar gyvi? Besišnekant su pėmpė, iš krūmo pakyla sparnais plakdamas susijaudinęs strazdas, vejamas perkūno oželio ir abu lenktyniaudami suka ratus virš pelkės.

— Na, ko judu susipykot? — nustemba Anupras. — Negražu pyktis, reikia taikoj gyventi! — moko paukščius bedievis.

Už kito krūmo žmogaus balsu surėkia tetervinas ir taip sparnais daužosi, kad net alksnių šakos juda. — Tur būt, apsisapnavo vargšas, — juokiasi Anupras, žiūrėdamas krūmo pusėn.

Aukštai virš pelkės, vos ižiūrimas, čyrena vyturėlis. Jo giesmė tokia graži, kad Anuprui net širdis apsala. Jis išsitiesia minkštose samanose ir atsidūsta:

— Nuostabus Tavo pasaulis, Dievuli. Ačiū už akių šviesą, ačiū už klausą, ačiū, kad leidi man matyti, ir girdėti ir džiaugtis Tavo stebuklingu pasauliu...

Kai pabudęs apsidairo,

B. Mockūnienė

saulė jau pavakariuose. Eina Anupras švilpaukdamas namo, mėgdžiodamas strazdą margaplunksnį, o širdy taip ramu, taip gera, kaip vaikystėj būdavo bažnyčioj per Velykas...

Tik piemenys pamatę pareinant linksmą Anuprą, šaukiau: — Antai grįžta bedievis iš pasimatymo su pelkės kipšiukais...

Pirmadienio rytą Anupras, sudėjęs maišan dalį savo drožinių ir užsimetęs jį ant peties, traukia į miestelio turgų. Ten šalia puodžiaus, patiesia kanapinę drobule ant grindinio ir išdėlioja savo dievukus, gyvatines lazdas, kipšines pypkes ir žievelių paveikslukus.

Per pusdienį viskas išparduota. Nusipirkęs tabokos ir silkų, Anupras švilpaukdamas žygiuoja namo, kur vėl kals, piaus, skaptuos ir drožinės visą savaitę iki kito pirmadienio.

* * * * *

Turi Anupras vieną draugą savo kaime, tai bitininką Riozgą. Su juo Anuprui lengva ir malonu kalbėti. Sekmadienio vakarais jie susėda Anupro trobelėje prie stalo, vaišinasi taboka ir kalbasi. Kalba jie daugiausiai apie bites, paukščius ir pelkės vaiduoklius.

Kartą Riozgą paklausė Anuprą kodėl šis neinas į bažnyčią. Anupras ilgai galvojo, krapštė galvą ir trynė savaitės ilgumo rudą barzdą.

— Kaip čia pačiam išaiškinti? — stenėjo jis, rinkdamas tinkamus žodžius. — Matai, prieteliau, juk Dievas yra visur. Taip sakydavo mano tėvas, taip yra ir katėzime parašyta. Taigi Dievas yra ir čia, mano troboj, ir prie pelkės, ir bažnyčioj. Aš manau, kad Jis mus vienodai girdi, kur besimelstume.

Bitininkas šį kartą nesiginčijo. Nežinia ar tai reiškė jo pritarimą ar beviltiškumą.

Vieną žiemos vakarą atėjo Riozgą nešinas šermukšninės bonka. Beragaujant rausvą ir kartų skystimą. Riozgą pasakojo apie savo dukters nelaimę — išstipu-

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyruije galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

sias kiaules. — Sutino užžandės ir išstipo, — liūdnei kalbėjo bitininkas. — Visos šešios išstipo. Dabar neturi pinigų paršiukams nusipirkti. Sakau, gal Anupras paskolintumei šimtelį? Vasarą pardavęs linus ir medų atiduociau.

Anupras susimąstė. Turėjo jis truputį susitaupęs juodai dienai, laikė juos paslėpęs palubėj po balkiu, bet kaip dabar žmogus atiduosi taip sunkiai surinktus pinigėlius? Juk centais sudėlioti...

Galvojo šiaip, galvojo taip. Neduoti irgi neišeina. Juk Riozga yra jo vienintelis draugas, kaip vyresnis brolis. Kaip nepadėsi žmogui į bėdą patekusiam?

— Reikia paskolinti, — nusprendė ir lėtai pakilo nuo stalo. Nešėsi kėdę į kambario vidurį, atsargiai lipo ant jos, tiesė rankas į palubę lyg vis dar negalėdamas apsispręsti duoti ar ne. Pagaliau ištraukė aprūkusį ir dulkėtą maišiuką iš palubės ir grįžo prie stalo. Ilgai jis dėliojo suglamžytus popierinius pinigus į krūveles, skaičiavo ir lygino juos. Dar kartą patikrinęs, krūvelę pastūmė Riozgai.

— Čia šimtinė. Duok dukrai! Tegul nusipirks paršiukus, o man skolą, kaip sakei, vasarą gražinsi.

Riozga išėjo linksmas, kilnodamas kojas, kaip cirko arkliukas, bet iki vasaros daugiau nebeatėjo.

Rudenio Anupras sutiko Riozgą kely ir priminė skolą.

— Kokią skolą? Pirmą kartą girdžiu! — išplėtė akis bitininkas. Tau, tur būt, tie pelkės kipšiukai galvą susuko! Pradedi dievobaimingus žmones užpuldinti...

Anupras žiūrėjo į bitininką nesuprasdamas ar tikrai jis tuos žodžius girdi, ar sapnuoja. Tik Riozgai nuėjus, suprato, kad yra draugo apgautas. Grįžo į trobelę nusiminęs. Naktį, akių nesudėjęs, pražiūrėjo į lubas. Dieną darbas krito iš rankų, nebesinorėjo valgyti. Viską metęs nuėjo prie pelkės. Atsisėdęs po alksniu garsiai galvojo:

— Dievuli, kodėl leidai bitininkui mane apgauti? Daugelio metų darbas ir santaupos per nieką nuėjo... Ne tik pinigų, bet ir draugo netekau. Apšiašarojo Anupras. Nežinia ko jam labiau buvo gaila — prarasto draugo ar pinigų?...

Prie jo kojų atskrido žvirbliukas. Jis cypėjo ir straksėjo, matyt buvo alkanas. Pakrapštęs samanas, ištraukė riebią kirmėlaitę ir, skaniai prarijęs, nusišluostė snapą.

— Štai, — mąstė Anupras, — Dievo paukštėlis nesirūpina, o sotas ir linksmas. Ko man liudėti? Esu sotas, turiu pastogę, ko man liudėti?!

Žiemą staiga mirė Riozga. Prieš Kalėdas nuvežė į malūną grūdus malti ir stovėdamas vežime tvarkė maišus. Arkliui kažko pasibaide smarkiai truktelėjo vežimą, Riozga krito aukštiekninkas ant akmeninio grindinio ir, nebeatgavęs sąmonės, netrukus mirė.

Anupras nuėjo į kapines atsiseikinti su senu draugu. Visiems išsiskirčius, jis ištraukė iš užančio patį gražiausią kryželį, kuriuo Riozga visada žavėjosi, ir išmeigė į supiltą kapą, sakydamas:

— Aš tau atleidžiu, bitininke. Nebepykstu už tą šimtinę.

Ir akis kilstelėjęs į viršų, pridėjo: — Tegul ir Jis tau atleidžia! Išėkis ramybėje!

Namoėjo Anupras lyg sparnus užsiauginęs. Nejautė jis nei skaudančios kojos, nei grumtynių su šiaurės vėju, nei aštriais sniego gūsių kapojamo veido. Jis šypsojosi pilkam dangui ir siaučiančiai sniego pūgai, nes širdyje vėl buvo šviesu, šviesu, šilta ir gera, gera...

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepti į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel: (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

MOLD MAKER
PLASTIC MOLD

Pay commensurate with experience.

Call 212-438-1200

(23-29)

AMBER TRAVEL SERVICE

Vida Kriaučiūnaitė-Jonušienė
Savininkė

GREITAS IR ASMENIŠKAS
PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniem asmenim ir grupėm) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIU
- AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway Palos Heights, Illinois 60463

Tel. 312-448-7420 312-785-9393

BOSTONO LIETUVIAI

PUOŠNIO VESTUVĖS IR NAUJA LIETUVIŠKA ŠEIMA

Gegužės 28 d. So. Bostone šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje susituokė Nijolė Rita Ivaškaitė su Gyčiu Jonu Andriuli. Nijolė Rita Ivaškaitė yra advokato Rymanto D. Ivaškos ir chemikės Dalios Ivaškienės duktė. Gytis Jonas Andriulis yra buv. ilgamečio lituanistinės mokyklos Toronte vedėjo Jono Andriulio ir Salomėjos Andriulienės sūnus.

Vyriausioji pamergė buvo Dalia Ivaškaitė (jaunosios sesuo), o vyr. pabrolis Laimis Andriulis (jaunojo brolis). Pabroliai ir pamergės: Darius Ivaška, Laima Lukavičiūtė, Ramūnas Ivaška, Asta Motušytė, Gintautas Kamaitis, Ramunė Čibaitė, Larry Cofero, Vilija Eikinaite, Bob Chapman, Loretta Osteikaitė Sanders, John Jarosz, Dana Lukavičiūtė, daili gėlių mergaitė Kristina Ivaškaitė, o žiedus nešė dailus berniukas iš Chicagos Arūnas Balčiauskas.

Per šv. mišias nepaprastai įspūdingai skambėjo Gerald Mardis grojami smuiko garsai, virtuosiškai vargonais pritariant komp.

Jeronimui Kačinskui, o taip pat solistės Daivos Mongirdaitės Richardson solo giesmės.

Kunigui A. Kontautui sujungus jaunuosius visi svečiai vyko vaišėms į South Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos auditoriją, kur jau buvo gražiai padengti ir papuošti gėlių buketais ir žvakėmis stalai.

Jaunoji Nijolė Rita Ivaškaitė Andriulienė Bostono kolegijos universitete baigė fiziką, o Loyolos universitete Chicagoje gavo magistro laipsnį iš biznio administracijos. Jaunasis Gytis Jonas Andriulis Kanadoje baigė biologiją, o vėliau dar ir biologinę inžineriją. Abu jaunieji Andriuliai apsigyvens Toronto mieste, Kanadoje. Jie abu buvo aktyvūs lietuvių jaunimo organizacijose. Nijolė nuo pat vaikystės dienų šoko tautinius šokius savo močiutės Onos Ivaškiešės vadovaujamoje tautinių šokių grupėje. O abu jaunuosius suvedė ir net į šeimyninį gyvenimą atvedė jaunimo organizacijos ir jaunimo stovyklos.

BAISIOJI BIRŽELIO DEMONSTRACIJA

Birželio 11 d. Bostone prie Feneuil Hall vyko lie-

Jaunavedžiai Gytis Andriulis ir Nijolė Ivaškaitė. Hobbs nuotr.

tuvių, latvių ir estų demonstracija paminėjimui baisių išvežimų — Baltic Holocaust. Susirinko gražus būrys lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių, kubiečių, vietnamiečių ir kitų. Be to, ši aikštė yra prie garsojo Boston Quincy Market, tad ir gana daug praeivių sustodavo pasiklausyti. Prie Samuel Adams paminklo išsirikiavo vėliavos, o viduryje trys lietuvaits: Birutė Šakenienė, Milda Morkūnienė ir Ona Vilėniškienė tautiniais rūbais pasipuošusios. Gražus būrelis uniformuotų skautų, o taip pat ir visa eilė žmonių su plakatais, kurie byloja apie tą baisų birželį ir visus sovietų darbus.

Ši Holocaust minėjimą pradėjo specialia malda latvių liuteronų kunigas. Tada Aristids Lambergas pristatė programos vadovą Harvardo Universiteto profesorį Douglas Cooper. Jis apibūdino šios demonstracijos reikšmę ir tikslą, kad pasaulis žinotų ką neša sovietų imperializmas. Latvis solistas giedojo Amerikos himną. Buvo perskaityta Massachusetts gubernatoriaus Micheal S. Dukakio proklamacija, skelbianti Baltų laisvės dieną. Voice of America direktorius Seth Cropsey kėlė apie sovietų užmačias ir džiaugėsi, kad atsiranda žmonės, kurie drąsiai pasako apie sovietų baisius darbus. Latvis dr. Paulauskis irgi iš Voice of America kalbėjo apie visus sovietų darbus. Dar kalbėjo estų atstovas, lietuvis inž. Romas Bričkus, kuris apsirengęs skautų uniforma. Pavergtų Tautų Naujosios Anglijos pirm. Crest Sczudluk, lenkų advokatas Solidarity atstovas, pabėgęs iš Lenkijos, ukrainiečių atstovas ir Amerikos kon-

servatorių atstovas apie rusų siunčiamus "taikos delegatus" į šį kraštą. Solistas Stasys Liepa sugiedojo "O, Beautiful" ir tuo demonstracija buvo baigta. Visa demonstracija ir kalbos užsitęsė tik truputį virš valandos. Visų tautų kalbėtojai kalbėjo panašiai apie sovietų baisius darbus, kaip jie naikina kitas tautas.

The Boston Globe sekma-dienio laidoj įdėjo straipsnį: "Baltic holocaust is recalled by those who lived". Šalia straipsnio dvi fotografijos iš tos demonstracijos, kur yra ir plakatai. Taip pat pasikalbėjimas su latve, kuri verkdama pasakojusi, kaip rusų kariai suėmė jos vyrą ir išvežė į Sibirą. Aprašoma pati demonstracija ir net kai kurių kalbėtojų pasisakymai, kad per tuos išvežimus rusai išvežė į Sibirą virš 600,000 pabaltiečių ir taip toliau. Lietuvis, kuris save pavadinęs Severtas, pasakojo apie jo tėvų, brolių ir sesių likimą, kaip žiauriai juos rusai išplėšė iš namų ir išvežė į Sibirą.

Tokios demonstracijos pasiekia amerikiečius ir pasiekia savo tikslą. Tik reikia, kad visi tokiose demonstracijose dalyvautume

ir kad tokios demonstracijos būtų vykdomos, kur tik gyvena daugiau pabaltiečių.

PARENGIMAI

• Šaulių rinktinės suvažiavimas ir Martyno Jankaus šaulių kuopos 25 metų sukakties minėjimas įvyks rugsėjo 18 d., Brocktone.

Rugpiūčio 14 d. Lietuvių Bendruomenės Bostono apygardos rengiama Lietuvių Dieną Maironio parke, Worcester.

Rugpiūčio 14 d. Minkų vedamos radijo valandėlės gegužinė-piknikas Romuvos parke, Brocktone.

Spalio 1 d. Kultūrinis subatvakaris Tautinės Sąjungos namuose, Bostone.

Lapkričio 27 d. Jono Vagnaičio šaulių kuopos 25 metų sukakties minėjimas.

STAFF PHYSICAL THERAPIST

Full time PHYSICAL THERAPIST positions available. 1 — In Acute Care. 2 — In Rehabilitation. Available for candidates who have BS or are certified in Physical Therapy, have licensure or eligibility in Maryland. Ability to use good judgement in providing treatment and evaluation. Able to supervise support personnel also knowledge of POMR helpful. PGGH & MC is a 665 bed JCAH accredited regional shock trauma center. Located adjacent to the BW Parkway. Offering excellent benefits including tuition reimbursement. For more information: contact Personnel at 301-341-2123.

PRINCE GEORGE'S
GENERAL HOSPITAL AND
MEDICAL CENTER
CHEVERLY, MD. 20785
Equal Opportunity Employer (25-28)

TOOL MAKER

Know progressive & steel rule dies.

Pay commensurate with experience.

Call 212-438-1200

(23-29)

OPPORTUNITY FOR
REGISTERED NURSES
NEEDED FOR MED/SURGICAL

ICU & CCU

3 to 11 & 11 to 7 SHIFT
Salary commensurate with experience and ability. Excellent benefit program. For 218 bed hospital located in a beautiful university community in the Twin Lakes area of Western Kentucky.

Apply call or write to:
PERSONNEL DIRECTOR
MURRAY-CALLOWAY
COUNTY HOSPITAL,
303 POPLAR STREET
MURRAY, KY. 42071
PHONE 502-753-5131 (22-28)

• Stefanija Juodikienė, gyv. St. Petersburg Beach, FL, sunkiai serga. Ja globoja jos vyras Jonas Juodikis ir sesuo Emilija Vilimaitė. Juodikiai ilgamečiai Chicago gyventojai, aktyviai dalyvavę lietuviškame gyvenime. Visi chiegiškiai jų prieteliai linki mielajai Stefanijai sėkmės, nugalėti visas negales.

A. A.

FELICIJAI MODESTAVIČIENEI- KERSNAUSKAITEI

mirus, jos sūnui CEZARIUI MODESTUI, marčiai GENOVAITEI, anūkams ALGIUI ir EDUI su šeima, broliui arch. EDUARDUI KERSNAUSKUI su šeima, seserims JAD-VYGAI STRAVINSKIENEI su vyru PETRU STRAVINSKU, STASEI LIUGAILIENEI, JULIJAI VITKAUSKIENEI su šeimomis ir kitiems giminėms nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo ir drauge liūdime

Marta ir Vytautas-Aleksandras
R a č k a u s k a i

A. + A.

FELICIJAI MODESTAVIČIENEI

mirus, liūdesyje likusį sūnų CEZARĮ MODESTĄ su šeima, giminės ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia:

Petronėlė ir Antanas Gudoniai
Aldona Krulikienė
Aniceta Miliauskienė
Elena ir Jonas Purtuliai
Valerija ir Vladas Vaitiekūnai
Alė ir Simas Velbasiai

St. Petersburg, Florida

A. A.

FELICIJAI MODESTAVIČIENEI

mirus, jos sūnui CEZARIUI su žmona GENE, jų sūnams ALGIUI ir EDUI su šeima, jos broliui ED. KERSNAUSKUI su šeima ir seserims nuoširdžią užuojautą reiškia

Viktoras, Marija ir Gailė
M a r i ū n a i

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

"Kelionė į praeitį" — iš mūsų garbingos istorijos, juos žinoma pritaikindamas šiandieninio jaunuolio mentalitetui ir nuotaikomis. Bus užgriebiama ir artimesnė, taigi išeišiškoji istorija, mūsų lietuviško charakterio problemos, o taipgi ir padėtis okupuotoje Lietuvoje (taip sakant "Dialogai su kraštu"), kaip ji atrodo mums, sausiems, šioje balos pusėje..."

Į ANTRO KAIMO pasirodymą kviečiama atsilankyti ir visuomenė. Įeinant aukojama.

Kongreso Stovyklos registracijos informacijas teigia: Ramutė Kemežaitė, V PLJK Registracija, 5620 So. Claremont, Chicago, Ill. 60636.

Arūnas Čiuberkis,
V Pasaulio Lietuvių
Jaunimo Kongreso
Stovyklos Vakarinių
Programų Vadovas

1983 M.
KELIONĖS
Į LIETUVĄ

17 DIENŲ: LIETUVA, LENKIJA, LATVIJA IR VOKIETIJA

Kelionė 915: rugsėjo 15 - spalio 1 \$1,699
Lankoma: 6 dienos Vilnių, 4 Rygą, 3 Varšuvą,
1 Frankfurtą

12 DIENŲ: LIETUVA IR RUSIJA

Kelionė 809: rugpjūčio 9-20 \$1,569
Kelionė 906: rugsėjo 6-17 \$1,569
Kelionė 104: spalio 4-15 \$1,279
Lankoma: 6 dienos Vilnių, 3 Leningradą, 2 Maskvą

Visi išvykimai iš New Yorko ir Bostono
Daromi giminių iškviatimo dokumentai
Dariaus-Girėno sukaktuvinis kalendorius — \$5.00
Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
293 Auburn St.
Newton, Mass. 02166
617 965-8080/969-1190

Antras Kaimas pasirodys jaunimo stovykloje

Liepos 4-10 dienomis, Oberlin, Ohio vyks Penktoji Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso stovykla. Stovyklos vadovai ir mokytojai laukia tarp 400-600 stovyklautojų iš 12 kraštų. Stovykloje jaunimas galės pasirinkti iš 24 skirtingų užsiėmimų, išgyvens 5 skirtingus Lietuvos istorijos laikotarpius, ir dalyvaus kas vakarą net dviejose vakarinėse programose. Tarp jų bus 3 šokiai, du laužai, kultūros vakaras, įvairių kraštų pasirodymų vakaras, susikaupimas, GRANDINĖLĖS spektaklis ir skaidrių montažas. Antradienį, liepos 5 d. stovykloje pasirodys ANTRAS KAIMAS, Chicago lietuvių sceninio humoro ir satyros grupė.

ANTRO KAIMO programos susideda iš eilės trumpų humoristinių ar satyrinių gabaliukų, kurių tematika liečia lietuviško gyvenimo aktualijas, o taipgi pavergto gimtojo krašto ar bendras žmogiškas problemas. Vaidinama nepreteningai, be specialių kostiumų ar dekoracijų, dažnai vartojant užrašytą muzikinę palydą ar garsų efektus, o taipgi ir skaidres.

ANTRAS KAIMAS, šalia kasmetinių programų, kurios Chicagoje vaidinamos 6-7 kartus, išpildo programas vietinėse liuanist-

kos mokyklose, o taipgi per keliolika metų gastroliaavo įvairiose lietuviškose kolonijose: Clevelande, Detroite, Toronte, Bostone, Los Angeles, Omahoje, Philadelphijoje, New Yorke ir kitur.

Algirdas Titus Antanaitis, ANTRO KAIMO "prievažda", šiai grupei yra vadovavęs virš 10 metų. Apie jų planuojamą pasirodymą Kongreso Stovykloje jis rašo sekančiai:

"Vienas iš mūsų programos tikslų (Kongreso stovykloje) yra prisiderinti prie dienos temos (Lietuvos kilmė) ir taipgi supažindinti stovyklaujantį jaunimą su Lietuvos istorija. ANTRAS KAIMAS stropiai ruošiasi ir savuoju įnašu šią kilnią idėją praturtinti, specialiai paruošdamas ištisą ciklą škitų —

NAUJOS KNYGOS

• Nadas Rastenis. **THE TOAST TO THE HOST**. Eilėraščiai anglų kalba. Ilustruoti autoriaus piešiniais. Kietais viršeliais su aplanku pieštas autoriaus, 96 psl. Kaina 5 dol. Išleido Vilties draugijos leidykla.

Poetas Nadas Rastenis (1891-1980) yra Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos garbės narys ir United Poets Laureate International, gavęs Edgar Allan Poe premiją 1967 m.

VACIO KAVALIŪNO ROMANAS DALIA

Kietais viršeliais su aplanku dail. Vlado Stančikaitės-Abraitienės, 236 psl. Kaina 7 dol. Išleido Viltis.

— I Š K I R P T I —

Siunčiu 7 dol. ir prašau atsiųsti Vacio Kavaliūno naują romaną DALIA. (Vilties draugijos nariams kaina 5 dol.).

Persiuntimo išlaidoms pridėti 1 dol.

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Pavardė ir vardas

Adresas

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LIETUVIŲ FONDO FEDERALINIS KREDITO KOOPERATYVAS

KASOS VALANDOS:

Marquette Parke:

2422 W. Marquette Rd.

Chicago, Ill. 60629

Telef. 737-2110

CICERO:

1445 So. 50th Avenue

Cicero, Ill. 60650

Telef. 656-2201

Burr Ridge (prie Lemonto):

475 Frontage Road

Burr Ridge, Ill. 60521

Telef. 887-0757

Treč. 12:00—6:00

Šešt. 10:00—12:00

Ketv. 3:00—6:00

Šešt. 10:00—12:00

Ketv. 1:00—6:00

MOKA:

Aukščiausias palūkanas taupomųjų sąskaitų — 8%, Bankai ir Savings & Loans moka 5¼ iki 5½%.

SKOLINA:

Tik savo nariams, žymiai geresnėmis sąlygomis negu bankai ir kitos finansinės institucijos.

**KIEKVIENA SĄSKAITA
APDRAUSTA IKI \$100,000.

Skamba skamba kanklės

"Skamba skamba kanklės — ir skambės!" — skelbė dailus, iš atskirų raidžių išdėstytas, parašas Clevelando Lietuvių Namų scenos fone. Šis reikšmingas scenos papuošimas — paruoštas, kaip vėliau sužinojome, Onos Mikulskienės kanklių studijos mokinių Ramos Bublytės ir Lilės Gelažytės — bylojo šios studijos nenuilstamos vadovės ilgų metų darbo vaisius. Ši studija Clevelande veikia jau 18 metų, o mokinių rečitalis, į kurį susirinkome šią lietingą birželio 19 d. popietę — jau 10-asis.

Stropus mokinius, kuris kas savaitę lanko kanklių pamokas ir reguliariai mokosi bei praktikuojasi namie, studiją gali baigti per

4 metus. Tiems, kurie kankliavimo mokytis pradeda labai maži arba pamokas lanko rečiau, mokslas užtrunka ilgiau.

Studiją baigę kanklininkai pajėgia atlikti solo partijas koncertuose, dėstyti kankliavimą ir net diriguoti kanklių orkestrėliams. Šios studijos alumnai sudaro Čiurlionio ansamblio kanklių orkestrą, moko kankliavimo Clevelando šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje, koncertuoja grupėmis ir pavieniui. Štai ir šiemet jie sudarys pusę Dainų šventės kanklių orkestro, Elena Muliolytė bus šio orkestro solistė, kanklių kvartetas — E. Muliolytė, A. Bankaitytė, V. Juodišytė ir R. Urbaitis — pasiro-

dys Lietuvių dienų talentų vakare, o kanklių solistė virtuozė Mirga Bankaitytė, jau koncertavusi keliuose kontinentuose, atliks kanklių muzikos rečitalį.

Ši 10-ąji Onos Mikulskienės kanklių studijos mokinių rečitalį pradėjo mažiausioji mokinukė, aštuonmetė Kristina Mataitė, pakankliuodama "Siuntė mane motinėle". Ją sekė Nida Gelažytė su miniatūrine poema "Ramunėlė" ir Rama Bublytė, atlikusi ilgesnį kūrinių "Ant ežerelio rymojau". Klausytojus maloniai nustebino didelę pažangą padariusi dešimtmetė Kristina Kasulaitytė, pakankliavusi gana sudėtingą poemą "Mergaitės svajonė". Jau pažengusi mokinė Lilija Gelažytė atliko "Koncertiną", baigdama rečitalio pirmąją dalį. Antrą dalį sudarė grupiniai pasirodymai: L. ir N. Gelažyčių duetas, K. Mataitės ir Aleksandro Kudukytės duetas ir pačių mažųjų — Mataitės, Kudukytės ir šešiamečio lumzdelininko Kristupo Mato trio, kuriems klausytojai nepagalėjo katučių. Pabaigai studijos alumnė Elena Muliolytė maistriškai atliko poemą "Pavasario naktis".

Išskyrus vieną veikaliuką, visą šio koncerto muziką sukūrė komp. Alfonsas Mikulskis.

Po rečitalio muzikus Oną ir Alf. Mikulskius Čiurlionio ansamblio vardu pasveikino ir dovaną įteikė ansamblio pirmininkas Vl. Plečkaitis. Mokiniai savo mokytojai įteikė po gėlytę, iš kurių susidarė graži puokštė. Studijos vadovė šiltai padėkojo visiems, kurių talka palengvina jos darbą, ir pasidžiaugė savo mokinių meile lietuvių liaudies muzikai. Visą programą sklandžiai pravedusi Gražina Kudukienė svečius pakvietė prie mokinių mamų paruošto vaisių stalo.

V. Bučmienė

Ona Mikulskienė — kanklių muzikos mokytoja, Čiurlionio ansamblio kanklių orkestro vadovė.

"Amber Holidays"

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Rugpjūčio 3 — \$1338.00	Rugsėjo 26 — \$1110.00
Rugpjūčio 17 — \$1528.00	Spalio 5 — \$1229.00
(su Ryga)	(su Ryga)
Rugsėjo 7 — \$1338.00	Gruodžio 26 — \$1175.00
Rugsėjo 19 — \$1143.00	(su Ryga)

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

Registracijos, informacijos reikalų
SKAMBINKITE

1-800-722-1300 (TOLL FREE)

Massachusetts ir Kanadoje 1-617-268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES.

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

PILĖNUOSE ATŠVĖSTOS JONINĖS

Į Joninių šventę surengtą birželio 18 d. Pilėnų stovykloje žmonės pradėjo rinktis iš pat ryto. Švyturio šaulių kuopos valdyba ten gyveno jau nuo penktadienio. Diena buvo graži ir viliojanti į gamtą. Pavakaryje į šią Joninių šventę atvyko Dainavos jaunimo stovyklos administratorius dr. R. Kriaučiūnas, kuris kuopos pirmininko Broniaus Valiukėno vedamas apžiūrėjo Pilėnų stovyklą ir esančius joje pastatus.

Joninių šventę pradėta banketo pobūdžio vakariene, kurios metu Bronius Valiukėnas pasveikino atvykusius ir savo tartame žodyje apibūdino Nepriklausomoje Lietuvoje švenčiamas Jonines, padėkojo šeiminkėms šaulėms už parengimo šios vakarienės, aukojusiems stovyklos gražinimui: Jūratei ir Mariui Sajauskams, Liudai ir Romui Macioniams, Zelmai ir

Petrui Jociams. Pristatė vakarieneje dalyvaujančius jonus: Joną Morkų ir Joną Laurinavičių, kuriems šaulės prisegė po raudoną rožę ir visi sugiedojome ilgiausių metų!

Stasys Garliauskas padėkavo savo sukurtus 4 eilėraščius ir humoristiškai apibūdino švyturio kuopos vadovybę, Detroito žurnalistus ir kitus asmenis turinčius ryšį su Pilėnais. Savo sukurtų eilėraščių deklamavimu suteikė skanaus juoko visiems.

Po vakarienės turėjome Joninių laužą, kurį uždegė dr. R. Kriaučiūnas ir Salomėja Grigaitienė.

Į Joninių šventę atvykusieji savo gausumu neužsiangazavo, bet ji buvo labai gražiai ir darniai pravesta. Kiekvienas daiktas įvertinamas pagal savo kokybę, bet ne kiekybę.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Australijos lietuviai svečiai su detroitiečiais Pilėnų stovykloje prie laisvės paminklo. Iš kairės: A. Laukaitis, N. Rožinskaitė, A. Misiūnas, Br. Valiukėnas, J. Kazėnas, A. Rugienius, V. Tamošiūnas ir A. Grinius.

K. Sragausko nuotr.

Motinos dienos minėjimo Juno Beach, Floridoje dalis dalyvių. Kairėje sėdi rašytoja V. Butkienė, kurios paskaita buvo spausdinta Dirvoje. Tarp dalyvių dauguma buvusių clevelandiečių.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• LIEPOS 10 D., 12 val. Šv. Jurgio salėje Dariau ir Girėno Lituanikos skridimo 50 m. su kakties minėjimas rengiamas parapijos tarybos.

• LIEPOS 10 D. Tautinės Sąjungos gegužinė prie ežero (tarp Canterbury & Landseer gatvių).

• LIEPOS 17 D. Clevelando Žalgirio šaulių kuopos gegužinė prie ežero.

• LIEPOS 24 D. Pensininkų klubo gegužinė.

• RUGPIŪČIO 7 D. BALFo gegužinė prie ežero (tarp Canterbury ir Landseer gatvių).

• RUGPIŪČIO 3-4 D. Old World festivalis E. 185 gatvėje.

• RUGPIŪČIO 14 D. SLA 14 kuopos gegužinė Jokūbaičių sodyboje.

• RUGSĖJO 4 D. gegužinė prie ežero. Rengia L. K. V. S. Ramovė Clevelando skyrius.

• RUGSĖJO 10 D., šeštadienį Abiturientų balius Lietuvių Namuose.

• RUGSĖJO 11 D. 4 v. p. p. Lietuvių Namų salėje įvyks Bronio Railos naujosios knygos — šimtas prakalbų į Lietuvą "Kitokios Lietuvos ilgesys" sutiktuvės, dalyvaujant autoriui.

• RUGSĖJO 11 D., Šilinės šventė, šv. Jurgio bažnyčioje iškilmingos šv. mišios, procesija į Marijos grota ir Tautos šventės paminėjimas.

• RUGSĖJO 17 D., 6:30 val. vak. Šv. Jurgio parapijos metinis balius-koncertas parapijos salėje.

• RUGSĖJO 18 D., sekmdienį Ateitininkų gegužinė prie ežero.

• RUGSĖJO 18 D. Video filmų festivalis. Filmuotojas: Vladas Dautas. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• RUGSĖJO 24 D. "Vasarą palydint" Neringos tunto balius.

• SPALIO 1 D. Pabaltiečių draugiškumo vakaras. Rengia Clevelando ALTos skyrius drauge su latviais ir estais.

• SPALIO 8-9 D., šv. Jurgio parapijos Eucharistinės pamaldos (40 val. atlydai).

• SPALIO 8 D. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos sporto užbaigtuvės.

• SPALIO 8 D. Vienos dienos rekolekcijos Jėzuitų rekolekcijų namuose. Praveda: kun. G. Kijauskas, S. J.

• SPALIO 15 D. Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos metinis susirinkimas-balius.

• SPALIO 16 D. — 4 val. parapijos auditorijoje simfoninis koncertas. Dalyvauja: pianistas Antanas Smetona, solistas Jonas Vaznelis ir Clevelando Filharmonijos orkestras. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• LAPKRIČIO 13 D., 11:30-3:00 val. parapijos salėje tradicinis šv. Jurgio parapijos festivalis.

• LAPKRIČIO 12 D. Vaidilos teatro premjera: Posėdis pragare.

• LAPKRIČIO 19 D. kariuomenės šventės minėjimas, Lietuvių, Namuose.

• GRUODŽIO 11 d. — 4 val. parapijos auditorijoje knygos "Nemarus mirtingasis" pristatymas. Autorius: dr. kun. Pranas Gaida.

• GRUODŽIO 24 D., 9 val. vak. šv. Jurgio parapijos bendros Kūčios parapijos salėje.

• GRUODŽIO 31 D., 9 val. vak. parapijos salėje šv. Jurgio parapijos rengiamas Naujųjų Metų sutikimo pokylis.

1984 M.

• SAUSIO 22 D. Draudžiamosios lietuvių spaudos paroda. Ekspozatai iš Broniaus

Kviklio archyvo. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• VASARIO 11 D. Lietuvos laisvės vigilija. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• VASARIO 12 D. — Vasario 16-sios minėjimas. Ruošia Amerikos Lietuvių Taryba.

• KOVO 4 D. — 4 val. parapijos auditorijoje Šv. Kazimiero 500 metų mirties minėjimas. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• BALANDŽIO 29 d. — 4 val. solistės Aldonos Stempužienės koncertas. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• GEGUŽĖS 5 D. Grandinėlių balius Slovėnų auditorijoje.

• GEGUŽĖS 12-13 DIENOMIS Clevelando Ateitininkijos tradicinė-metinė šeimos šventė, Dievo Motinos parapijos patalpose.

HOUSE FOR SALE. by owner. Euclid range, 3 bedrooms, 2 1/2 bath, finished basement, 2 car attached garage, moving condition, all offer considered. Phone: 486-2743. (25-28)

CHILDCARE OPENINGS

Must have a degree and 2 years experience with male delinquent youths and be at least 23 years old. Sleep in days work. Beginning salary \$11,000.00-15,000.00. Send resume & college transcript to SISTER RITA

BOYSVILLE OF MICHIGAN
8744 CLINTON MACON RD.
CLINTON, MICH. 49236
Equal Opportunity Employer (21-28)

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor
savininkas

EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio
Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Turime namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač apie naują parapiją. Taip pat ir naują lietuvių koloniją, SUNNY HILLS, Floridoje, 955 mylios nuo Clevelando.

Norintieji pirkti ar parduoti prašom kreiptis į mano įstaigą.

NAMŲ REMONTAVIMO AR DEKORAVIMO REIKALAIŠ GERĄ IR SAŽINGĄ PATARNAVIMĄ GAUSITE KREIPDAMIESI Į

ANICETĄ STRIMAITĮ

DAŽAU NAMUS, LIPINU POPIERIUS. ATLIEKU STALIAUS DARBUS. SUVEDU VANDENS VAMZDŽIUS. ĮDEDU ĮVAIRIAS PLYTELES IR ATLIEKU EILĘ KITŲ DARBŲ.

Prašome skambinti telef.: 442-2487

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5 1/4% palūkanų

**PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS**

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

• **Dr. Danielius Degėsys**, Vilties draugijos pirmininkas, su žmona Roma birželio 30 d. išvyko atostogų į Cape Cod, Mass. Į Clevelandą grįš rugpjūčio 15 d.

• **Kun. Petras Urbaitis**, salezietis, lydimas Petro Zigmanto, atvykęs iš Pietų Amerikos, lankėsi Dirvoje. Jis lankysis JAV, Kanadoje ir Europoje, platindamas saleziečių dvasinio turinio leidinius ir V. A. Dambraivos parašytą "Širdies giesmė Petrukui", išleistą Brazilijoje.

Jis taip pat stengiasi surasti savanorių kultūrininkų, kurie sutiktų nuvykti į Sao Paulo ir ten padėtų leisti savaitraštį "Mūsų Lietuva".

Kun. P. Urbaitis dalyvaus Lietuvių Dienose Chicagoje ir ta proga kviečia buv. saleziečių auklėtinius atvykti į saleziečių alumnų pobūvį, liepos 2 d. Jaunimo Centre, 11 val. bus padėkos mišios ir po to pabendraavimo pietūs.

• **Henrikas ir Stefanija Stasai**, kurie šiuo metu keliauja po Skandinavijos kraštus, buvo pasiekę tolimąją šiaurę, kur saulė ir naktį nenusileidžia. Siunčia linkėjimus clevelandiečiams draugams ir grįžę Dirvoje spausdins savo išpuodžius.

• **J. Balbatas**, clevelandietis nuoširdus lietuvių kultūrinių reikalų rėmėjas, atnaujinamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 33 dol. Ačiū.

J. LUPO
DECORATING
COMPLETE HOUSE
REPAIR,
PAINTING-PAPER-
HANGING-PLASTER
461-5882

Vėliavos prie katedros, minint birželio trėmimus.

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

Solidarumo ir propagandos sumetimais, jau trečias metas iš eilės Clevelando Pabaltiečių komitetas (Altos skyrius, Clevelando Latvių Sąjunga ir Ohio Estų Taryba) ruošia bendrus baisiojo birželio minėjimus. Šįmet minėjimas įvyko sekmadienį, birželio 12 d., katalikų šv. Jono katedroje. Ekumenines pamaldas atliko visos tautybes atstovaujanti kunigai. Giedojo didelis latvių choras, o Aldona Stempužienė solo sugiedojo Tėve Mūsų ir Ave Maria.

Pamaldoms pasibaigus, didesnė dalis minėjimo dalyvių, su organizacijų vėliavomis ir plakatais, nužgiavo į netoliese esančią Kardinolo Mindzsenty aikštę kurioje JAV kongreso atstovė Mary Rose Oakar, prieš kelis metus buvusi vasario 16-tosios minėjimo

• **Čiurlionio ansamblio autobusas į Dainų šventę** išvyksta liepos 1 d., penktadienį rytą ir grįžta sekmadienį naktį. Suinteresuoti vykti prašome kreiptis į Vladą Plečkaitį telef.: 531-3474.

HOUSE FOR SALE

Willoughby Hills, 2 acres, 4 bedroom brick, brick patio, excellent moving condition, central a-c, gas heat, finished basement, must see to appreciate, country living with all type fruit trees. Estate sale. \$89,500. Call: 423-0682. (26-29)

kalbėtoja, trumpai bet jautriai pakalbėjo. Vakarinės televizijos programoje, kurioje minėjimo ištraukos buvo rodomos daug ilgiau negu įprasta, stoties komentatorius pareiškė, jog "Šiandien pabaltiečiai minėjo įvykį, kurį norėtų, bet nebėgali, pamiršti."

Didžiulėje katedroje dalyvių apie 700-800 asmenų, o lietuvių gal šimtas. Gėda ir apverktinai liūdna, kad lietuviai, kurių kolonija kelis kartus didesnė negu latvių ir estų sudėjus draugėn, Amerikoje taip gėdingai menkai reprezentuoja, jos nepamirštamo skausmo dienoje, tautą, kurios narsia kova Lietuvoje jie taip didžiuojasi.

Teisinamasi nesusėjimu. Latviai ir estai gyvena daugiausiai vakarinėje miesto dalyje, o lietuviai rytinėje, tad patogiausia susirinkimo vieta yra miesto centro katedra, kuri laisva pamaldoms tik 1:30 po pietų. Ekumeninės pamaldos katalikus neatleidžia nuo priemonės išklausti šv. Mišias, tad lietuviai, mišias išklause savose parapijose, turi skubėti papietauti ir nuvykti į minėjimą. Nesusėjantieji, atrodo, geriems norams esant, sekmadienio mišių prievolę galėtų atlikti šeštadienį.

Nemažesnė lietuvių abejingumo priežastis yra politinis naivumas. Minėjimai negali apsiriboti siauru įvykio atžymėjimu savųjų tarpe; jie yra ir propagandinė priemonė. Amerikiečių spaudos ar televizijos dėmesį sunku patraukti etninių grupių politiniuose reikaluose, jeigu juose nedalyvauja valdžios pareigūnai. Mažai grupei nėra lengva prisipašyti aukštus pareigūnus, nes jų laikas ribotas, o didmiestyje daug stipresnės pajėgos, negu mūsų, juos gauda. Tad jeigu jie pas mus atvyksta, tai daroma iš atjautimo mūsų patirtoms skriaudoms. Mums neleistinas liuksusas tik saujelei pasirodant, pareigūnų savigarbą įžeisti ir nuo savęs atbaidyti.

Prelegentė Oakar, kuri savo laiku stipriai kariavo su jos partijos prezidentu Carteriu dėl šv. Stepono karūnos atidavimo Vengrijos komunistams, kuri rėmė

SENIAI ŽINOMA IR NAUJA... LITHUANIAN VILLAGE INC. IR LIETUVIŲ KLUBO RENGINIAI

1 RUGPJŪČIO 21, sekmadienį, klubo narių, šeimų ir bičiulių metinė gegužinė austrų sodyboje. (Austrian Picnic Grounds, 8636 Pekin Road, Russell Twp.).

2 SPALIO 22, šeštadienį Lietuvių namų 10 metų sukakties banketas ir namų statybos paroda. Įdomi programa. Šokiams groja pilnas Oberaičio orkestras.

3 GRUODŽIO 31, šeštadienį, Lietuvių namų ir klubo rengiamas Naujų Metų sutikimo balius. Šokiams groja pilnas Oberaičio orkestras.

RUOŠKITĖS DALYVAUTI ŠIUOSE RENGINIUOSE!

Lithuanian Village Inc.
ir
Lietuvių klubo direkcija

'Baltiečių Dienos' paskelbimą (o ne visi kongresmanai rėmė), kai kuriems lietuviams nepriimtina už 'paraudonavimą', nes pagal jos nuomonę, primintą minėjime, dabartinė Salvadoro ir Amerikos valdžios politika Salvadorą stumia į komunistų glėbį. Minėjime ji taipogi pareiškė pasipiktinimą dėl aukštų muitų siuntiniams į Sovietų Sąjungą, prekybos sutarčių su Sov. S-ga, technologijos žinių perdavimo, ir eilės kitų jai nepriimtinių reikalų.

Balsavimo metu turime teisę atmesti tuo politinius veikėjus, kurių ekonominė ar politinė filosofija mums nepriimtina. Tačiau didelė klaida atmesti ryšius su jau išrinktais pareigūnais, nors nevisuomet su jų filosofija ir sutiktumėm, jeigu jie Lietuvos laisvinimo reikaluose mums palankūs ir mus įgalina savo siekius ir skriaudas paskleisti platesnei amerikiečių audiencijai.

Alta širdingai dėkoja visiems prie minėjimo prisidėjusiems: d v a s iškiam, chorui, solistei Stempužienei, organizacijoms ir visiems dalyviams. Ypatinga padėka tenka kongresmanei Mary Rose Oakar.

Anastazija Mackuvienė

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONUI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.

• **PERKANT IR PARODANT NAMUS** prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

NC PROCESSOR

To work w/Tarus and Cadline systems. Must be exp'd. in digitizing and surface layout. Day/night shifts.

MODELS & TOOLS INC.

1880 E. MAPLE,
TROY, MICH. 48064 (24-26)

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — G.R.I. — BROKER

HOWARD TURNER
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

DIRVA

• DIRVA liepos 7 d. dėl tarnautojų atostogų neišeis.

ATITAIŠYMAS

Praeitame Dirvos numeryje (1 psl.) prezidento Reagano pasirašytoje proklamacijoje, pasakutinėje pastraipoje, taisant korektūrą, buvo įdėta klaidinga eilutė:

Šios pastraipos tekstas turėjo būti:

Tai liudydamas, pasirašau trylikto birželio mėnesio dieną, tūkstantis devyni šimtai aštuoniasdešimt trečiaisiais mūsų Viešpaties ir du šimtai septintaisiais Jungtinių Amerikos Valstybių metais.

DR. ALBERTAS GERUTIS BERNO UNIVERSITETE

Š. m. birželio 15 d. sukaiko 50 metų, kaip mūsų tautietis A. Gerutis baigė teisių daktaro laipsniu Šveicarijos sostinės Berno universiteto teisių fakultetą.

Sukakties proga Dr. Gerutį priėmė universiteto rektorius prof. dr. J. Geiss ir teisių-tautos ūkio fakulteto dekanas prof. dr. G. Arzt. Per užsimezgusį pasikalbėjimą mūsų tautietis, tarp kita atkreipė abiejų šveicarų mokslininkų dėmesį į tai, kad daugelis vakarų demokratinų valsty-

bių nepripažįsta sovietinės okupacijos Lietuvoje ir kitose Baltijos valstybėse. Tų valstybių tarpe yra ir Šveicarija.

Kaip tik birželio 15 d. šveicarų laikraščiuose atspausdintas išsamus pranešimas, kad prezidentas R. Reagan paskelbė Amerikoje "Baltijos laisvės dieną". Tas pranešimas davė A. Geručui progą išsamiau supažindinti šveicarų profesorius, kokiomis gėdingomis aplinkybėmis Maskvos Vyriausybė, susitarusi su Hitleriu, karinėmis priemonėmis užėmė Baltijos valstybes ir jas aneksavo. Tačiau sovietų vyriausybės elgesys taip akivaizdžiai sulaužė pagrindines tarptautinės teisės normas, jog dar ir šiandien, daugiau kaip 40 metų po okupacijos, daugelis vakarų demokratinų valstybių atsisako susitinkinti su maskvine aneksija.

MIRĖ DR. JUOZAS VYDAS-PETUKAUSKAS

Po sunkios ir ilgos ligos birželio 26 d. Portlando ligoninėje mirė dr. Juozas Vydas-Petukauskas sulaukęs 78 metų amžiaus.

Velionis, kuris gyveno Kennebunkporte, Me., nuoliedime paliko žmoną dantų gydytoją Emiliją, sūnus dr. Saulių ir dr. Algį su šeima

A. + A.

FELICIJAI MODESTAVIČIENEI

mirus, sūnui CEZARIUI, jo šeimai ir visiems

artimiesiems giliausią užuojautą reiškia

Dalia ir Jonas Maurukai

Janina ir Juozas Maurukai

Daina ir Marius Ignatoniai

Rimas Maurukas

Aida Maurukas-Gerbec

Ilgametis mūsų skyriaus narys

MIKAS ČESNA

iškeliavo Amžinybėn. Žmoną MARTĄ, dukras ZENTĄ ir RITĄ, sūnų VILIŲ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir dalinamės jų liūdesiu

ALT S-gos
Los Angeles skyrius

Brooklyne, N. Y. buvo paminėti tragiški birželio įvykiai. Kultūros Židinio kieme prie kryžiaus stovi iš kairės: Tėv. L. Andriekus, renginio pirm. A. Vakselis, prelegentė Elena Juciūtė, Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis, dr. K. Valiūnas, Tėv. Kornelijus Bučmys ir jaunieji skautukai.

ir brolių Vladą Petukauską su šeima Clevelande.

Velionis priklausė gydytojų draugijos Korp! Fraternalitas Lituanica.

FILATELISTŲ ŽINIAI

Lietuvių Skautų Sąjungos 1983 metų Jubiliejinė Aušros stovykla įvyks nuo liepos 31 d. iki rugpjūčio 13 d. Ta proga yra išleisti jubiliejiniai vokai ir atvirukai. Kanados paštas antspauduos specialiu antspaudu. Kas norėtų gauti pirmos dienos data perspausdintą Kanados pašto ženklą su specialiu antspaudu prašome atsiųsti už voką 2 dol., o už atviruką 1 dolerį.

Iki liepos 25 d. adresu: Vladas Bacevičius, 17938 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119, U.S.A. O vėliau į Kanadą: V. Bacevičius, Lithuanian Scouts Jamboree, Woodland Trails Scout Camp, RR — 4 Stouffville, Ont. L0H-1L0, Canada.

• I Lituani operoje, Al-donos rolę dainuoja sol. Daina Stankaitytė; Kerniaus — Konrado Valenrodo — solistas Rimas Strimaitis, Erdvilio — sol. Algirdas Brazis; Viltinio — sol. Jonas Vaznelis; Germano — sol. Bernardas Prapuolenis; Vilniaus — sol. Margarita Momkienė. Apie I LITUANI operą, kuri bus liepos 1 d. Auditorium Theatre, skelbiama Chicago Tribune pereinamo sekmadienio laidoje, Arts and Books skyriuj.

• J. Mockaitis, gyv. Lansing, Mich., Dirvai paremti atsiuntė auką 20 dol. Ačiū.

• D. Liepas, gyv. Cicero, Dirvai paremti prie prenumeratos pridėjo 20 dol. Ačiū.

• Jonas Kasmauskas-Kas, neseniai atšventęs šimto metų amžiaus sukaktį, atsiuntė 25 dol. Dirvai paremti, papildydamas anksčiau 50 dol. auką. Ačiū.

• II PLD transporto komitetas skelbia, kad jau yra sudarytas autobusų susisiekimo planas, atsižvelgiant į birželio 25 — liepos 3 d. laikotarpio kiekvienos dienos reikalavimus laiko ir renginių atžvilgiu.

Visiems šventės dalyviams apsistojusiems Chicago viešbučiuose ir bendrabučiuose, bus sudarytos sąlygos nemokamai nuvykti į įvairius II PLD renginius.

Yra paruošta brošiūra su autobusų tvarkaraščiu, renginių vietovardžiais ir apsistojimo vietų adresais. Šalia to yra atspausdinti autobusų pasai. Šią medžiagą galės gauti visų renginių dalyviai registracijos metu arba PLB būstinėje, Jaunimo Centre.

Chicago gyventojams taip pat bus suteikta galimybė dalyvauti kai kuriuose II PLD renginiuose. Yra numatoma, kad autobusai paims keveivius prie Marquette Parko bažnyčios, kampas Washtenaw ir 69 gatvės.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES to work in sunny Florida experienced CRITICAL CARE RN's and INTENSIVE CARE SUPERVISOR for 97-bed hospital in central Florida located midway between Daytona Beach & Orlando. Full & part time openings for 3 to 11 & 11 to 7 shifts. Pleasant working environment & competitive wage & benefits program. Call 904-734-2323 collect. Cathy Simms, Director of Personnel, FISH MEMORIAL HOSPITAL DeLAND, Fla. 32720. (25-34)

MINĖJO BIRŽELIO IVYKIUS

Birželio tragiškų įvykių minėjimas New Yorke įvyko birželio 12 d. pradedant pamaldomis. Apreiškimo bažnyčioje, kurias koncelebravo kun. klebonas J. Pakalniškis, kun. A. Račkauskas ir Tėv. K. Bučmys, OFM. Eilė organizacijų dalyvavo su vėliavomis.

Trečią vak. po pietų įvyko pagrindinis minėjimas židinyje pradėtas prie kryžiaus kieme, kur žodį tarė rengimo komiteto pirm. A. Vakselis, malda sukalbėjo Tėv. K. Bučmys, OFM. Žodį tarė Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis, vainikus prie paminklo padėjo konsulas ir VLIKo garbės pirm. K. Valiūnas. Sugiedota Marija, Marija ir Lietuvos himnas.

Susirinkus į salę pagrindinė kalbėtoja buvo ne tik tai birželio tragiškų įvykių liudininkė, bet ir auka Elena Juciūtė, kurios nueitą neapšakomos kančios tremtinės kelią įžangoje apibūdino Pranė Ažuolienė ir pakvietė ją papasakoti apie Lietuvos okupanto žiauriausią mūsų tėvynėje vykdytą ir tebevykdomą terorą.

Po paskaitos iš jos parašytos knygos "Pėdos mirties zonoje" skaitė ištraukas M. Klivečkienė. Tadas Alinskas paskaitė atitinkamos poezijos. (eč)

ORKESTRAS

"VYTIS"

išleido savo pirmąją plokštelę, kurią

galima gauti Marquette Parko

parduotuvėse ir pas pačius

orkestrantus.